

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 5.

V Celovcu 15. maja 1881.

XXX. tečaj.

Pridiga za pondeljek križevega tedna.

(Česa moramo Boga prositi; gov. J. S.)

„Prosrite in se vam bo dalo.“ (Luk. 11. 9.)

Vvod.

Ko so pobožnega mladenča sv. Urha nagovarjali, naj bi si meniški stan izvolil, je hitro tekel, svojo učiteljico, pobožno puščavnico Viborodo v tej reči za svet prašat. Viboroda se v pobožnej molitvi k Bogu oberne, in razodene po tretjem dnevu ponižnemu mladenču božjo voljo, rekoč: „Naj se utolaži tvoja duša. Vedi toraj, blagi mladeneč! da ne boš menih, ampak proti izhodu, tam kjer reka dve deželi meji, boš škof, in kakor škof boš v tistem kraju toliko terpel, da še nobeden tvojih sprednikov toliko preterpel ni.“ In res so se te preroške besede pobožne puščavnice nad sv. Urhom na tanjko spolnile. Pa sv. Urh tudi v največem terpljenju ni obupal, ni mermral zoper božjo previdnost; ampak z voljo je prenašal vse križe in težave, ter v Boga zaupal in le pri Bogu pomoči iskal. Bog pa, ki vedno čuje nad nami, ni zapustil svojega služabnika in pomagal mu je srečno prestati tudi največe stiske in težave.

Ljubi moji! da tudi vas marsikteri križ tlači, in vas pomanjkanje ali druge potrebe stiskajo, tega vam ni treba praviti, ker vse to sami občutite, in večkrat zdihujete: Kaj bo? kaj bo?

Kje bo torej tudi za nas pomoči? Tam, ljubi kristjani! kjer jo je našel patron te cerkve, namreč pri Bogu, kterega hočemo posebno te tri dni milo in z otročjim zaupanjem prositi, ga skupaj

v procesijah združeni prositi, kakor nam je Kristus naročal, rekoč: „Resnično povem vam, kjer sta dva, ali ker so trije zbrani v mojem imenu, sem jes v sredi med njimi.“ Ali česa hočemo v teh dnevih Boga prositi? Poslušajte me, povedal vam bom, povedal v imenu Tega, ki nas je učil: „Prosíte, in se vam bo dalo; iščíte in bote našli; terkajte, in se vam bo odperlo“ (Luk. 11, 9.)

Razlaga.

1. Naš učenik Jezus Kristus, ki nam je vsega obljubil, česar bomo Očeta v njegovem imenu prosili, nas je tudi lepo podučil, česa naj posebno prosimo. „Iščíte“, je rekel, „najprej božjega kraljstva in njegove pravice, in vse drugo vam bo naverženo.“ In tudi v Očenašu nas je moliti učil: „Posvečeno bodi tvoje ime.“ Najpoprej torej moramo skerbeti, da Bogu spodobno čast skazujemo. Njemu gre ja vsa čast in hvala. Izvoljeni duhovi mu jo vedno prepevajo, rekoč: Svet! svet! itd. Prosimo za razširjenje sv. vere, za spreobrnjenje grešnikov, pa tudi za gnado, da vselej pravično in Bogu dopadljivo živimo, in ljubi Oče, ki za vse stvari po očetovsko skerbi, bo podelil svoj blagoslov tudi našim časnim opravilom, in nam ob svojem času preložil križe in potrebščine, ki nas tukaj na zemlji stiskajo.

2. Najpoprej toraj moramo Očeta prositi za pomoč v dušnih potrebah, in po tem v telesnih, saj nas je ravno tisti Jezus v Očenašu učil prositi: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh.“

Ljubi moji! ni vam treba daleč hoditi, in prepričali se bote, kako šiba božja grešno ljudstvo čedalje ostreje tepe. Ker ne maramo za Očetovo ljubezen, nas mora tepsti božja pravična roka, zato ker je Bog tudi neskončno pravičen. Koliko je veda škode naredila na Ogerskem, Štajerskem, Kranjskem, Koroškem. In kako slabo stoji z ozimino, in kaj bo z drugimi pridelki, je le Bogu znano. Koliko delavcev brez zaslužka, beračev itd. V sili pa tudi psa naučiš, da sprednje tačice vzdigne in te po svoje za kruh prosí. Tako se mi zdi, tudi Oče nebeški ljubi kruh čedalje višje k sebi poteguje, naj bi tudi mi roke in serce rajše in večkrat k njemu povzdigovali, ter ga prav z zgrevanim in ponižnim srcem, posebno v teh treh molitvenih dnevih prosili: „Oče, dobri, — najboljši Oče! daj nam danes naš vsakdanji kruh, — daj nam vsega, česar potrebujemo za dušo in telo.“

3. Pa kaj bi nam pomagalo tudi bogato žitno polje, kaj dosti žita, živine in sadja, če bi pa vsega tega ne mogli zdravi vživati? Kaj je vse bogastvo tega sveta, če pa ljubega zdravja ni? Da srečno živimo in božje darove veseli vživljamo, nam je treba zdravja. Ali naše zdravje in vse naše življenje je v božjih rokah, zato pa prosimo tudi v procesijah nebeškega Očeta, da bi nas varoval kuge

in drugih bolezen, ter bi bolnim ljubo zdravje podelil, zdravim ga pa ohranil.

4. Da pa zamoremo božje darove v miru uživati in se ljubega zdravja veseliti, nam je potreben tudi mir v soseski, mir v fari, mir v deželi. Kako žalostne reči se slišijo iz nekdanj kerščanskih sedaj turških dežel. Ubogi kristjani že ne morejo več prenašati turške sile, zato so prijeli za orožje, da bi pred neverniki obranili dom in družino, ter tudi svetemu križu k častitej zmagi pripomogli. Kako dolgo bodo pa še naše cesarske dežele toliko potreben mir življale, je le njemu znano, pred kterega bodo enkrat tudi kralji in cesarji stopili, da odgovor dajo, kako so kaj s svojimi podložnimi ravnali. Da bi nam usmiljeni Oče ohranil ljubi mir ter deželske in duhovske gosposke prav vodil, zato pa tudi prosimo v litanijah: „Da kerščanskim kraljem in oblastnikom pravo zastopnost daruješ; vsemu kerščanskemu ljudstvu pa mir in edinost daš. Prosimo te, usliši nas!“ Da je bil ta strah opravičen, pokazali so kervavi boji, ktere so tudi Avstrijanci z ljutimi Turčini imeli. (Primeri: Sl. Narod, Slovenec, Novice za 1878 itd.)

5. Ali ljubi moji! mir! mir od zunaj nam le malo pomaga, če ga v sercu najti ni, in telesno zdravje je le malo vredno, če je duša bolna. Dušo pa greh bolno stori in vse pravo veselje in nebeški mir iz serca prežene. Zato pa tudi v litanijah molimo: „Vsega greha, reši nas, o Gospod!“ In v Očenašu nas je Kristus moliti učil: „Odpusti nam naše dolge (naše grehe), kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!“

Oh! ni skoraj verjeti, koliko nesrečo greh človeku naredi, in koliko pravične božje jeze, — božje kazni — iz nebes na zemljo privabi. In vendar se greh, ta peklenski gnoj, kakor velika povodenj čedalje bolj po svetu razširja! Mladina že ne pozna več sramožljivosti, in tudi v hribe že se je priplazila skorna pošast, namreč prešestovanje, ktero toliko časne sreče in ves žegen božji prežene, tolike randige (krege) med družinami naredi, in toliko z Jezusovo drago kervjo odkupljenih duš satanu proda. O ne barajte me torej, ljubi moji! zakaj so sedaj tako žalostni, revni časi. Koliko je po svetu okoli preganjanih sirot, zapeljanih deklic, nesrečnih zakonov in objokanih očes! In vsega tega je kriv greh, zatorej je pa tudi greh največe hudo na svetu, torej pa tudi prosimo: „Vsega hudega, reši nas o Gospod!“ Da bi torej usmiljeni Bog grešnike k pokori nagnil, pa tudi nam vsem grehe odpustil, zato in posebno zato bomo nebeškega Očeta v teh procesijah prosili, prosili pa v imenu Jezusovem, kakor nam Jezus sam veleval, rekoč: „Ako bote Očeta za kaj v mojem imenu prosili, vam bo dal.“ (Jan. 16, 23.)

Sklep.

Alite, kristjani moji! za veliko reči imamo v teh dneh molitve nebeškega Očeta prositi, prošiti ga za dušne in telesne dobrote, prositi ga v imenu Jezusovem, prositi ga stanovitno in vdani v njegovo sv. voljo, kar bote še bolj spoznali iz sledeče prilike, katero nam je ušeni francoski jezuit P. Bonaventura zapisal:

Živel je bogat žlahtnik Rudolf, ter bil vdovec in brez otrok. Ko bolj v leta pride, odtegne se posvetnemu hrupu, ter gre živeti na eno izmed svojih graščin z namenom, ondi z dobrimi deli pripravljati se na srečno smert. Imel je navado vsaki dan ob določeni uri pri graščinskih vratih revežem ubogajme deliti. Med njimi, ki so dan na dan prihajali, bila je tudi deklica, okoli dvanast let stara, Marijanica po imenu. Vselej, ko je prejela dar, je grajščaku hvaležno roko poljubila. Ta njena hvaležnost se je Rudolfu tako priljubila, da jej je začel obilnejšo miloščino deliti, kakor drugim, jo pa tudi bolj na tanjko ogledovati. Kmalu spozna na deklici, da je dobra, blaga duša. „Ta deklica,“ si je nekega dne mislil, „mora imeti dobro serce, ker mi tako lepo svojo hvaležnost skazuje. Dober jej hočem tudi jes biti, vendar pa se hočem poprej prepričati, ali je v resnici tako pridna. Ko družega dne Marijanca spet po miloščino pride, jej Rudolf noče nič dati. Ko do nje pride, jej reče: „Nič več nimam, ubogo dekle, razdal sem vse“. Marijanica se mu približa ter mu roko poljubi, kakor bi bila prejela dar. „To je že dobro“ misli si Rudolf, „ali videti hočem, kaj da bude jutre.“ Prihodnji dan Rudolf pri delitvi zopet Marijanice zgreši, ter jej z nevoljo in ojstro reče: „Nič mi ni ostalo.“ Tudi zdaj se mu bliža deklica ter mu roko poljubi. Rudolf ostermi ter veselega serca sam pri sebi reče: „Zares, težko mi je, dobro deklico v tretje skušati; toda če se še enkrat dobro obnese, hočem jej storiti vse, kar je v moji moči.“ Tretji dan je zopet tako ravnal. Vsem drugim revežem je dal, le Marijanici nič. Na njo le ostro zagermi: „Za-te mi ni nič ostalo.“ Deklica mu tudi zdaj po svoji lepi navadi roko poljubi. Na to jej pa Rudolf prijazno reče: „Idi, ljuba moja, z mojimi služabniki, da kaj južine dobiš“. „Gospod“, mu Marijanica milo odgovori, „lepo prosim, toda ne za-se, ampak za dobro gospo, pri kateri sem in ktera me je izredila; nič ne dé, če tudi jes kaj ne južinam, le da za svojo dobro gospo kaj dobim“. „Dobro, ljubo moje dete“, — pravi Rudolf, — le idi sedaj, jes le, po jedi hočem dalje govoriti s teboj in ti dati kaj, da poneseš svojej dobrej gospi“. Ko Marijanica odjužina, jo Rudolf pokliče in jej pravi: „Marijanica, kaj si neki mislila o meni, ki ti dva dni nisem ničesa dal?“ Deklica mu plašno odgovori: „Ker mi velite, hočem vam odgovoriti na vprašanje. Mislila sem: ako se je to le pripetilo, Božja volja je, poterpeti je treba, ako je pa milostivi gospod nalašč tako storil, gotovo je imel pri tem dobri namen meni na korist.“ — Kaj si

pa mislila drugi dan, ko sem ti ostro in z nevoljo odrekel?“ — Gospod, to mi je poterdilo misel, da ste nalašč odrekli dar, in bila sem tega vesela v sladkem upanju, da bom drugokrat kaj prejela.“ Rudolf se čudi in pravi svoji družini: „Ali je to mogoče, da ima otrok teh let take blage misli! Na to reče Marijanici: Kaj pa bi bila mislila, ako bi ti delj časa nič ne bil dal?“ Vedno bi se nadjala darú“ — odgovori. „Idi sedaj le k domu, nesi jed svoje ljubljive gospej in reci jej, da bi jes rad govoril ž njo; ko pojužina, naj pride k meni, ž njo pa pridi tudi ti.“

Rudolf je po tej gospi zvedel, da je Marijanica hčerka poštenih staršev, ki so pa po nesreči prišli na beraško palico in so tudi zavoljo tega in zavoljo serčne britkosti zgodaj pomerli. Rudolfa to tako gine, da dobro gospo vzame v svojo hišo, za Marijanico pa skerbi kakor za svojo hčer in jej naslednje vse svoje premoženje izroči.

Ljubi moji! ta pripoved je ginljiva, pa tudi močno podučljiva. Rudolfova dobrotljivost nam je lepa podoba neizmerne božje dobrotljivosti in božjih, neskončno modrih namenov; Marijanično vedenje pa naj nas uči, kako se moramo tudi mi do dobrotljivega Boga — nas vseh najboljšega Očeta obnašati.

Bog nam dobrote deli: bodimo mu hvaležni! Ako komu več da, kakor tebi, bodi mu hvaležen za to, kar tebi da, saj on ni tvoj hlapec, da bi ti moral dati, ampak le tvoj oče, ki ti da, kolikor in kar hoče. Tudi tedaj, kedar se nam zdi, da ostro z nami ravna, bodimo mu hvaležni, ali če nam slabe letine in druge nesreče pošilja, bodimo prepričani, da on te nesreče pripušča iz najmodrejših namenov, ktere ima z nami. Pa tudi s pobožnimi molitvami terkajmo na njegovo očetovo serce, in odperlo se nam bo, saj tega nas zagotovi njegov božji Sin Jezus sam, rekoč: „Prosite in se vam bo dalo, iščite, in bote našli, terkajte, in se vam bo odperlo.“ Amen.

Pridiga za torek križevega tedna.

(Zakaj nas Bog vselej ne usliši.)

„Slehern, kateri prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor terka, se mu bo odperlo.“
(Luk. 11, 10.)

V v o d.

Vsak pameten oče in vsaka poštena mati skerbi za svoje otroke in jim vse dobro želi, da bi tukaj na zemlji srečni bili, potem pa se v nebesih veselili; ker, kdor za svoje otroke, za svoje domače nobene skerbi nima, pravi sv. Pavelj, je hujši od nevernika in ne bo nebeškega kraljestva dosegel. Zato vpraša Jezus danes v sv. evangeliju: Kateri oče bi mogel tako hudoben in tako terdega serca biti, da bi svojemu otroku, ko ga kruha prosi, mesto kruha kamen dal? Ali kateri oče more tako spađen biti, da bi svojemu otroku, ki ga za ribo prosi, mesto ribe kačo ponudil? ali če ga za jajce prosi, da bi mu škorpijona podal? Ni ga očeta, da bi se tako daleč spozabil in tako kamnito serce v svojih persih nosil. Če tedaj že ljudje, ki so hudobni, svojim otrokom vse dobro želijo, koliko prej še le nebeški Oče vsem tistim dobro želi in stori, ki ga zato prosijo in njegovo voljo dopolnujejo? Zatorej prosite, in se vam bo dalo; iščite in bote našli; terkajte, in se vam bo odperlo. „Zakaj slehern, kateri prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor terka, se mu bo odperlo.“

Pogosto pa vendar slišimo kristjane, ki se pritožujejo in pravijo: „Saj molimo, pa nismo uslišani; prosimo, pa ne dobimo; iščemo, pa ne najdemo.“ Godi se jim po besedah sv. Jakoba, ki pravi: „Prosimo, pa ne prejmete, zato, ker slabo prosite.“ Zato bomo danes premišljevali, kaj da je vzrok, da nas Bog tolikokrat ne usliši, in iz tega bomo spoznali, da on vse po svoji neskončni modrosti in k našemu pridru ravna.

Preden pa o tem več povem, prosim vas za kratko poterpljenje.

Razlaga.

1. Človek je zmiraj bolj na posvetno nagnjen, za svojo dušo pa le malo skerbi ima; zato tudi večjidel le za časne reči prosimo; za premoženje, za zdravje in druge take reči, na dušne potrebe pa kaj radi pozabimo, in ravno od tod pride, da nas Bog tolikokrat ne usliši, ker večjidel za take reči prosimo, katere so nam nepotrebne, morebiti celo škodljive za zveličanje naše duše. Kako res da je to, zato bi vam lahko veliko prič povedal.

Sv. pismo nam pripoveduje od Rahele, Jakobove žene, ki ni otrok imela in zavoljo tega tako žalostna bila, da je večkrat rekla: „Umreti hočem in bom umerla, če mi Bog otrok ne da.“ Neumnica ni vedela, kaj je prosila; Bog jo je uslišal, da je porodila otroka, pa je morala sama umreti. In ko je v smertnih težavah ležala, je vsa skesana zdihovala: „O otrok mojih bolečin, kako sem te poželeda, ti pa zdaj meni življenje vzameš!“ — Tako še tudi zdaj nekteri stariši Boga nadlegujejo, da bi jim otroke dal. On jih včasih usliši, pa boljše bi bilo za nje, ako jih ne bi uslišal. Čeravno mati vselej ne zgubi zraven življenja, dobijo pa otroke, ki jih ne ubogajo in ne spoštujejo in s svojim slabim življenjem njim in celi žlahti žalost in sramoto delajo ter jih prezgodaj pod zemljo spravijo.

Judje od začetka niso imeli nobenega kralja, ampak Bog je bil njih kralj in gospod. Ali to jim kmalo ni dopadlo ter so šli k preroku Samuelu in rekli: „Daj nam kralja, kakor ga imajo vsi narodi.“ On pa jim je odgovoril in djal: „Ali ste slepi, da kaj takega zahtevate. Če bote kralja imeli, bode vaše sinove v boj jemal in vaše hčere bodo morale na tlako hoditi, in na njegovem polju delati in na njegovih njivah žeti. Najboljše njive, vinograde in verte bo za se obderžal in od vsega mu bote morali desetino dajati. Hudo vam se bode godilo, da bote na Boga klicali, pa vas ne bo uslišal.“ Ali oni na to niso nič porajtali, in moral jim je kralja dati. In ko se jim je potem res slabo godilo, so se jim oči odperle in spoznali so svojo nespamet in zdihovali k Bogu, pa bilo je prepozno.

Veliko jih je tudi med nami, ki za take nepotrebne reči prosijo; posebno za časno srečo in bogastvo. Ali ljubi moji! bogastvo za človeka ni dobro, in malokteri bogatinec je božji prijatelj. „Tisti, ki po bogastvu hrepenijo, pravi sv. pismo, padejo v skušnjave in zadrege hudičeve in v veliko škodljivih želj, katere človeka v pogubljenje potopijo.“ Ako torej hočete uslišani biti, molite najprej za božje kraljestvo, da bi znali pamet prav rabiti in dolžnosti svojega stanu zvesto spolnovati, drugo vam bo Bog vse navergel, in ne bo se vam treba bati, da jesti in piti, strehe in oblačila ne bi imeli. Če Bog ne pozabi tic pod nebom in rož na polji, ki so le male vrednosti, tudi vas ne bo pozabil, ki ste po njegovi podobi stvarjeni. Čeravno vas včasih s svojo roko malo udari ali vam kaj hudega pošlje, zgodi se to le k vašemu pridu. Če mati svojega otroka tepe, ne tepe ga za šalo ali zato, da bi se ž njim igrala, ampak zato, ker si je to zaslužil; tako tudi Bog pripusti, da se vam kaj zopernega prigodi, naj bi potem bolj pogostoma na-nj mislili in svoje duše ne pogubili. Le poslušajte, kako sam od sebe skoz usta preroka Izaija govori rekoč: „Jes sem tvoj Oče in ti si moj sin; ne boj se, da bi jes kedaj na tebe pozabil. Ali more mati na sad svojega telesa, na svoje dete pozabiti?

In če bi tudi ona na-nj pozabila, vendar jes nočem nikdar na tebe pozabiti.“ (Izaija 49, 15.)

O človek, kako vesele so za tebe te besede in kako zlo moraš zato svojega Boga ljubiti! On je zmiraj pri tebi, po noči in po dnevi, zmiraj na tvoji strani stoji in tvoje stopinje vodi; če emaguješ, te podpira; če padeš, te vzdigne; če zaideš, te na pravo pot pripelje. Vsako uro po noči in po dnevi, kedar hočeš, lahko ž njim govoriš, in gotovo boš uslišan, če le tvoja prošnja k zveličanju tvoje duše kaj pomaga.

2. Pa še drug vzrok je, da Bog naših prošenj ne usliši, namreč ta, ker slabo molimo in dostikrat sami ne vemo, kaj hočemo. — Koliko jih je, ki vsak dan očenaš molijo in še večkrat ga molijo, ali če jih vprašamo, kaj da govorijo, bode malokteri vedel, kaj hoče. Molijo in pravijo: „Posvečeno bodi tvoje ime“, zraven pa vsak dan brez števila kletvic storijo, se lažejo, kolikorkrat priložnost imajo, besede ali obljube nobene ne deržijo, in za vsak vinar koj prisežejo; — taki naj prosijo, kar hočejo, Bog jih ne more uslišati. — Pravijo in molijo: „Pridi k nam tvoje kraljestvo“, zraven pa greh za grehom delajo, kakor čebele po cvetji od veselja do veselja letajo in so od razuzdanosti vsi užgani; kako bo Bog te v nebesa vzel, ki si sami po sili nebeska vrata zapirajo? — Pravijo in molijo: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji,“ in vendar se božji volji povsod nasproti stavijo, božje in cerkvene zapovedi brez vse vesti prestopajo, pridige in kerščanske nauke zaničnjejo in se iz božjih namestnikov norca delajo; — kako bode Bog take uslišal, ki so njegovi očitni sovražniki in sami svoje sreče nočejo? — Molijo in pravijo: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh,“ zraven pa brez mere in brez potrebe jedo in pijejo, nobenega denarja v žepu ne terpijo, ampak vse, kar zaslužijo, po gerlu spravijo ali po dobrih voljah potratijo; — kako bo Bog takim obilno kruha dal, ki ga z obema rokama proč mečejo? — Molijo in pravijo: „Odpusti nam naše grehe, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“, zraven pa se zmiraj vsajajo, se za vsako malo stvar togotijo, sovraštvo cele tedne in mesce deržijo in se komaj na smertni postelji s svojimi sovražniki spravijo; — kako bo Bog takim odpustil, kako jih bo uslišal, ker so polni jeze in nočejo svojemu bližnjemu odpustiti? — Molijo in pravijo: „Nas ne pelji v skušnjavo“, zraven pa nikoli ne morejo brez slabe tovaršije biti, po noči in po dnevi nemarne družbe iščejo, se brez potrebe z drugim spolom pečajo, svojim očem vse nespodobne poglede pripustijo, najrajši kaj klafarskega poslušajo in nesramne besede jim najglajše od ust grejo, — kako bo Bog take uslišal, kako jih pred skušnjavami varoval, ker sami nočejo? — Molijo in pravijo: „Temuč nas reši vsega hudega,“ zraven pa nočejo greha opustiti, ne nehajo Boga žaliti in meča njegove pravice brusiti; — kako jih bo potem Bog uslišal in hudega varoval, ker sami hudo ho-

čejo? To ni nobena molitev, pravi sv. pismo, in tako se usmiljenje ne dobi, ampak le jeza božja vname in njegov serd užge. (Jud. 8, 12.)

Zatorej ljubi kristjani! kedar molite, molite posebno za take reči, katere so za vašo dušo koristne in vam v nebesa pomagajo; postavim za milost božjo, za razsvetljenje pameti, za brumno, nedolžno življenje, za pravo pokoro in kar vsak po svojem stanu za najbolj potrebno spozna. In kedar molite, ne smete samo blebetati ali brez pomislika jagode na paternoštru prebirati, ampak tudi v sercu morate misliti, zakaj kakor luščina brez jedra nič ne velja in kakor klasje brez zerna ni nič vredno, tako tudi molitev brez serčnih občutkov ni drugo, kakor sama binavščina. Molite torej zastopno, s pripravnim in ponižnim srcem, in gotovo bote uslišani, zakaj slehern, kateri prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor terka, se mu bo odperlo. Amen.

Pridiga za sredo križevega tedna.

(Za kakošne dobrote moramo prositi.)

„Prosite, in se vam bo dalo; iščite in bote našli; terkajte in se vam bo odperlo.“
(Luk. 11, 9.)

V v o d.

Na božjem blagoslovu, pravi star pregovor, je vse ležeče; ker kaj pomaga, ako človek od jutranjega svita do večernega mraka pridno dela, se trudi in potí, če pa Bog svojega blagoslova zraven ne dene? In kaj koristi, ako svoja polja dobro gnojite, obdelujete, vlačite in plejete, če pa Bog rasti ne da. — Če neprenehoma dežuje, kdo izmed nas zamore lepo vreme narediti? Ali če se nebo zapre in velika suša vse pokončati hoče, kdo je v stanu le eno kapljo dežja iz oblakov privabiti? In kje se najde tisti, ki zamore slano in točo in slabo letino od svojega polja odverniti? Ni ga nobenega ne med nami, pa tudi drugod po svetu se ne najde; le Bog sam, Stvarnik nebes in zemlje, to zamore, le njemu je vse mogoče. On zapoveduje, pravi sv. pismo, vetrovom in oblakom, on raztresa črez njive roso in slano, on zapoveduje solncu: zdaj posijaj in tako dolgo sijaj, on reče hudemu vremenu in toči: „tako daleč pobij in nobeno stopinjo dalje“. Vse, vse, karkoli vidimo blizo in daleč, vse je v božjih rokah; živina in polja, vinogradi in travniki nimajo brez njegovega blagoslova nobene rodovitnosti. Za-

torej če hočemo, da bi nam Bog sad zemlje dal in ohranil, kam se hočemo drugam obrniti, kakor knjemu, ki nad nami gospoduje in ima ključne nebes in zemlje v svojih rokah? Njega prosite in dalo se vam bode; njegove darove iščite in najdlji jih bote, in na njegova vrata terkajte in odperla se vam bodo. In za kakošne darove ali dobrote ga moramo prositi, ako hočemo uslišani biti, bom vam danes pri tej priložnosti ob kratkem razložil. Preden pa začnem, se pripravite!

Razlaga.

Ako hočemo od Boga uslišani biti, moramo le za take reči prositi, katere so njemu v čast, nam in našim bližnjim pa v zveličanje. Jezus namreč opominja: Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico, vse drugo vam bo naverženo. — Vi gospodarji in gospodinje! prosite pred vsem za pravo pamet, da bi zamogli svoje dolžnosti na tanjko in zvesto spolnovati, svoje otroke in svojo družino prav in pošteno preživljati ter vi in vaša rodovina srečno umreti, po smerti pa večno življenje doseči. — Vi fantje in dekleta pa prosite svojega nebeškega Očeta za gnado in pomoč, da bi zamogli svojo nedolžnost brez madeža ohraniti noter do smerti, čisto, trezno in ponižno živeti in zapeljivih tovaršij se zmiraj ogibati. — Kdor je hudobnega in razuzdanega zadržanja, naj prosí za spreobrnjenje svojega serca in za poboljšanje svojega življenja, in kogar nadlegujejo slabe misli, gerde želje in hude skušnjave, naj prosí za moč, da bi se mogel vselej serčno vstavljati in nikdar v kaj takega privoliti. — Kdor je v grehah zakopan in v slabih tovaršijah zapleten, naj prosí za odpuščenje svojih grehov in za terdno naprejšvzetje, vsemu slabemu znanju se odpovedati; in kdor živi v sovraštvu, v jezi in v prepiru, naj prosí za se in za svoje sovražnike, da bi jih tolažnik sv. Duh razsvetil, da bi se mogel z njimi spraviti. — Kdor je žalosten, naj prosí, da bi se njegova žalost v veselje spreobrnila, in kdor se znajde v nevarnosti strašnega greha, naj poklekne, svoje roke povzdigne in Boga prosí, da mu ne bi svoje pomoči odtegnil. — Če bote za take reči prosili, obljubim vam in dober stojim, da bote gotovo uslišani, ker Jezus sam to poterjuje, ko pravi: „Resnično, resnično vam povem, karkoli bote Očeta v mojem imenu prosili, vse vam bo dal.“

Sv. Avguštin je bil v mladosti velik grešnik, vendar pri vseh njegovih hudobijah ga je serce zmiraj peklo in vedno je k Bogu zdihoval, da bi ga spet na pravi pot pripeljal in slabih prijateljev rešil. In bil je uslišan; začel je objokovati grehe svoje mladosti, spokoril se je in postal je velik svetnik. — Sv. Blanka, francoska kraljica, je neprenehoma molila za svoje otroke. „Moj Bog! je večkrat rekla, vižaj moje otroke in ne pusti, da bi bil kateri zapeljan. Rada jih imam in iz serca jih ljubim, vendar raj vidim, da to

uro pomerjejo, kakor da bi kateri izmed njih v smerten greh padel in tebe razžalil“. In tudi ona je bila uslišana; vsi njeni otroci so nedolžno in sveto živeli, veliko dobrega na svetu storili in zdaj v nebesih božje obličje gledajo. Posnemajte jo tudi vi, ljubi stariši! in vsako jutro, vsak večer in pri vsaki sv. meši za svoje sinove in hčere molite. In če bote le prav in goreče molili, ne bo pozabljena vaša prošnja in doživeli bote veliko veselje nad svojimi otroci. — Sv. Boštjan je služil in dostikrat bil v velikih nevarnostih; vendar ker se je neprenehoma svojemu angelju varhu priporočal in Boga vedno pred očmi imel, je vse srečno premagal in se nikdar ni dal zmotiti. Tudi vi, hlapeci in dekle, ki služite, pridete dostikrat v slabe priložnosti, kjer vas v greh nagovarjajo ali celo silijo; in ker vi le malo in slabo molite, se tudi na Boga premalo spominjate, zato se tako lahko v greh zapeljati pustite. Vi molite, pa ne za nedolžnost svojega serca, ne za pravo pamet, ampak le za posvetno srečo, za denar in premoženje, velikokrat pa tudi tje v dan, da sami ne veste, za kaj. Tedaj se ni treba čuditi, da vam Bog tako malo prave sreče daje, da vas vsaka skušnjava premaga, in ste na stare dni vsi raztergani in zamazani na duši in truplu.

Jes sicer ne rečem, da ne bi smeli za premoženje, za zdravje ali za časno srečo moliti; slobodno za to molite, pa le vselej zraven pristavite: če je v božjo čast in našim dušam v zveličanje. Če vas revščina stiska, če v dolgovih tičite in od samih skerbi skoraj ne veste, kje da imate glavo, le pokleknite in povzdignite svoje oči k njemu, ki je usmiljen oče vseh ubogih, in prosite ga, da bi vam pomagal in vaše imetje pomnožil, vendar le njegova sveta volja se naj zgodi, ne pa vaša. — Če vas huda bolezen na smertno posteljo verže in majhni otročiči okoli vaše postelje stojijo in jokajo in vam težko serce narejajo, le obrnite se proti nebu in vzdihnite rekoč: Bog, moj Oče! saj rad umerjem in rad se ločim od tega sveta, vendar ker si moji otroci še ne znajo sami kruha služite in bodo brez mene zapuščene sirote, zato te prosim, daj mi še zdravje in ohrani me pri življenju, vendar ne kakor jes hočem, ampak kakor ti hočeš, naj se zgodi. — Če bote tako molili in tudi druge svoje dolžnosti zvesto dopolnjevali, bote gotovo uslišani.

Le tisto ni prav, če človek samo za posvetno, samo za časno moli in prosi, na to pa, kar njegovo dušo zadeva, skoraj nikoli ne misli. — Vsako nedeljo in vsak praznik so cerkve polne, vse moli, vse prosi, mlado in staro, moški in ženski spol. Pa za kaj se moli? Za kaj se prosi? Večjidel le za srečo, za zdravje in premoženje, malokedaj pa za serčen kes, za odpuščenje grehov ali za gorečo ljubezen božjo. — Če vam živina boleha, če vam zdravje zmanjka ali se vam doma ali na polji kaka nesreča zgodi, hitro vzdihujete in molite in za sv. meše dajate; če pa se vaši otroci po grešnih potih potikajo in v nevarnosti večnega pogubljenja znajdejo; če vaša družina pohujšanje dela in po divjem živi, vam to ne gre

toliko k sercu, da bi molili in Boga za pomoč prosili. — Mladenči in dekliči pridete v cerkev in molite in obljube delate, da bi vam Bog dobro srečo dal, da bi se dobro oženili in k lepemu kruhu prišli; kako malo pa vas je, ki bi Bogu obljubili čistost svoje duše, ki bi prosili za pravo ponižnost in za živo vero? — In ravno zato vas Bog ne usliši, ker ste preveč posvetni in na dušo in nebesa skoraj popolnoma pozabite. „Prosrite in ne dobite“, pravi sv. Jakob, zato ker slabo prosite.“

Ko je mladi Salomon kraljevski tron nastopil, ga je Bog silno rad imel in po noči se mu je v spanji prikazal in mu rekel: „Prosi, karkoli hočeš, vse ti bom privolil.“ Ko bi Bog zdajnim fantom in dekletom na izbiranje dal, da jih bo uslišal, karkoli ga bodo prosili, o kako neumne prošnje bi nekteri imeli! Fantje bi prosili večjidel za denar, za lepe hiše in posestva, za čast in veselje; dekleta pa za ošabno, nečimerno obleko, za lepe lase, za zali obraz in druge take minljive reči, in redki bi bili, da bi prosili za božjo gnado, za čisto neomadeževano serce ali za brumnost življenja. Salomon, ves moder, pa je odgovoril: Mlad fant sem še in moram že kraljevati, čeravno ne znam, in ne vem, kako? Zatorej prosim za pravo pamet in zastopnost, da bom zamogel svoje ljudstvo prav voditi in spoznati, kaj je dobro in kaj hudo. — In Bogu je njegova prošnja črez vse dopadla in rekel mu je: Zato ker me nisi prosil za dolgo življenje, ne za bogastvo, ne za čast, ampak le za pravo pamet, bom ti dal to, za kar si me prosil, pa tudi to, za kar me nisi prosil. Moder boš, da še nobeden kralj pred teboj ni bil tako moder in nobeden nikoli ne bo; bogat in od vseh češčen boš, da ti ne bo enakega in če boš moje zapovedi deržal, boš tudi dolgo živel in dobro se ti bode godilo.

Glejte, ljubi kristjani! tako Bog ravna. Kdor samo za časno srečo in za posvetne reči prosi, tistega noče uslišati. Kdor pa prosi za duhovne darove, za um in pamet, za ponižnost in pohlevnost in za večno srečo, tisti bo vselej dobil, kar želi in še več, kakor prosi. Prosite tedaj tudi vi najprej za svojo dušo, da bi jo mogli zveličati, potem še le za to, kar za truplo potrebujete, in gotovo bote uslišani. „Iščite najprej dušne, potem še le telesne dobrote, in gotovo jih bote našli; terkajte na nebeška vrata in gotovo se vam bodo odperla v večno veselje. Amen.“

Pridiga za praznik Kristusovega vnebohoda.

(Od nebeškega plačila.)

„V hiši mojega Očeta je veliko prebivališče; jes grem, vam mesto pripraviti.“
(Jan. 14, 2.)

V v o d.

Dolga, dolga je pozimska noč, da se je bolni in zdravi naveliča in komaj jutra dočaka, vendar najbolj dolgi noči je enkrat konec in za njo pride beli dan; žalostna je zima, ko je vse ledeno in vse od mraza poka, vendar najbolj huda zima enkrat mine in za njo se vesela pomlad prikaže: tako tudi enkrat vsaka žalost in vsako terpljenje mine in za hudimi dnevi pridejo dobri, kar nam med drugim tudi današnji praznik obiluo priča. — Veliko je terpel naš Gospod, Jezus Kristus, in veliko grenkega je vžival, preganjan je bil od svojih sovražnikov in še na križu zaničevan, z žolčem in jesihom je bil napojen in s sulico mu je bilo serce prebodeno; danes pa, ljubi moji! je vse drugače, vsa žalost je nehala in veselje je nastopilo. Jezus je šel na Oljsko goro in ž njim njegovi učenci; ondi jih še enkrat blagoslovi, se od njih poslovil, potem pa se v nebesa povzdigne in više in više odhaja, dokler ga svitel oblak njihovim očem ne zagerne. Zdaj pa na desnici Boga Očeta sedi, v največji časti in oblasti črez vse stvari v nebesih in na zemlji. Tam nam on prebivališča pripravlja in pride enkrat spet po nas, kakor je obljubil, da, kjer je on, bodo tudi njegovi zvesti služabniki.

Zatorej rečem, kakor je Jezus rekel: V hiši našega nebeškega Očeta je veliko prebivališče; prizadevajmo si, da pridemo tje, kamor je naš Zveličar šel, zakaj tam je veliko veselje, kar vam bom pokazal v I. delu; in kako si moramo nebesa prislužiti, vam bom pokazal v II. delu.

Preden pa začnem, prosim vas za navadno poterpljenje!

I. d e l.

Težaven je pot na stermo goro in kedar se na njo podamo, komaj že dihamo, komaj sopihamo; ali kedar na verh gore pridemo, oh s kakošnim veseljem se po širokem ozremo ter ogledujemo toliko novih krajev in toliko lepih reči, katerih v dolini ni mogoče videti. — In kedar bomo mi prišli po stermem, ostrem potu na tisti veseli hrib, na katerem stoji nebeška hiša božja, oh,

kako lahko bomo pozabili vse terpljenje sedanjega življenja, ker bomo gledali nove svete, novo sonce in nove zvezde, ker bomo premišljevali neizrečeno veliko novih reči, katerih še tukaj na zemlji ne vidimo in ne poznamo. — „Zdaj gledamo le skozi zrcalo in kakor v megli, pravi sv. Pavelj, takrat pa bomo gledali od obličja do obličja. Zdaj le nekoliko spoznamo, takrat pa bomo spoznali, kakor smo bili spoznani.“

Tukaj na zemlji moramo živeti s hudobnimi, sovražnimi ljudmi, ki nas vedno pikajo, nam veselje grenijo in nam terpljenje množijo. In če tudi najdemo prijatelje, moramo se kmalu zopet ločiti, in ne vemo, če se bomo še kedaj videli. — Tamkej v nebesih pa ni nobene hudobije in tudi ločitve ne bo nobene; „tamkej, pravi cerkveni oče, sv. Efrem, tamkej si bodo čisti mladenčji roke podajali, kateri so z Egiptovskim Jožefom nevarno zapeljevanje serčno premagali. V tistem srečnem kraju se bodo nedolžne device veselile, ki zapeljive kače nesramne sladnosti niso poslušale in bodo Najvišega hvalile, ki jih je z nebeško svetlobo obdal. V tistem črez vse vselem kraju bodo pošteni zakonski možje in žene od svojih težav počivali in se veselili, videti svoje rajne otroke, kakor mlada jagnjeta v nebeški lepoti brez vsega madeža in lepe, kakor angelje nebeške.“ „Vsi se svetijo, kakor sonce v kraljestvu svojega Očeta“, pravi sv. pismo.

Tukaj na zemlji nas bolezni stiskajo, nas nadloge tepejo in zdaj se oglasi revščina, zdaj žalost; tam pa ni bolezni, ne revščine, ne žalosti, ne nadloge, ampak vsak je zdrav, vsak dovolj bogat. Tam slepi čisto vidijo, tam gluhi tenko slišijo, tam kruljevi ravno hodijo, ker tam je vse novo, vse mlado in staro je vse minilo. Tam ni jokanja, le vesele pesmi se pojó, in nesreče tam ne bo, in ne smerti, ne terpljenja; vsaka mila solza, ki se po nedolžnem oterne, se tamkej preoberne v morje zveličanja. Tam ne bodo ne lačni, ne žejni, pravi prerok Izaija, in vročina in sonce jih ne bo peklo.

Zatorej beremo od toliko svetnikov, da so za nebeško kraljestvo zapustili svet in vse, kar so na svetu imeli ter so se v puščave podali; zato slišimo od toliko kraljev in cesarjev, da so svojo krono z glave djali in v revščino se podali, in od toliko mučencev, da so najgrozovitnejše muke preterpeli in svojo kri prelili, da so le srečno v nebeško kraljestvo prišli. — Sv. pismo nam pripoveduje od Makabejske matere, ki je sedem sinov imela in šest so jih pred njenimi očmi neusmiljeno mučili in še bolj neusmiljeno pomorili. Sedmi pa je bil še silno mlad in mati se je zelo bala za-nj, da ne bi v otročjem strahu svoje vere zatajil; zato se je k njemu pripognila in mu rekla: Lepo te prosim, sinko moj! proti nebesom se ozri; glej! tam gorej te čaka nestrohljiva krona in veličastni tron, na katerem boš vekomaj kraljeval. Bog gleda na tebe in bo tvoje bolečine štel ter ti ravno toliko veselja v nebesih pripravil, kolikor boš tu bolečin prestal. Po smerti se boš tam gorej

veselil s svojimi brati, ki so zavoljo vere umerli in tje gorej bom tudi jes prišla in se bom s teboj veselila. Le tje gor torej poglej, sinko moj! in ne boš se bal rabeljna in nobene muke.“ — In res se ničesa ni bal, akoravno ga je neusmiljeni kralj še bolj ko druge dal mučiti, ker pogled in misel na nebesa mu je toliko moči v njegovo serce vlila, da se je kralju in vsem njegovim mukam le smejal.

V nebesa se moramo, ljube duše, tudi mi ozirati, kedarkoli se nas skušnjave lotijo in se v nevarnosti greha znajdemo, tedaj se bomo bolj serčno vojskovali in bolj zvesto vstavljali. — Ali nebesa se morajo zaslužiti; ker, kakor brez truda ni nobene dobre žetve, tako tudi brez terpljenja ni nebeškega veselja; od tega bom govoril v

II. delu.

Ne vsak, pravi Jezus, kdor k meni kliče: „Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak le tisti, ki voljo mojega Očeta dopolnuje, ki zapovedi božje derži, pojde v nebeško kraljestvo.“ In spet na drugem kraju nam pove, da bo le dobri in zvesti hlapec prišel v veselje svojega Gospoda, da bodo le modre in skerbne device šle z božjim ženinom na nebeško svatovščino, in da bodo le pridni delavci v vinogradu Gospodovem svoje plačilo prejeli. In ravno v današnjem evangelju je rekel svojim učencem: „Pojdite po celem svetu in oznanujte evangelje vsem ljudem. Kdor bo veroval in bo kerščen, bode zveličan, kdor pa ne bo veroval, bode pogubljen.“

Ljubi moji! vi ste bili vsi kerščeni in v kerščanski veri poučeni, ali kaj vam bo to pomagalo, če po veri ne živite in nočete svojih duhovnih pastirjev poslušati. Kolikokrat slišite, da požrešnik in pijanec ne bo nebeškega veselja vžival, vi pa tega nočete verjeti, se vedno izgovarjate in na svoje slabe spovedi zanašate, češ, mi vas preostre nauke učimo in vam nobenega veselja ne privoščimo, in kaj jes vem, kaj še vse pravite. Jes vam na to drugega ne rečem, kakor to, kar je Jezus rekel: „Kdor noče verovati, bode pogubljen.“ — Kolikokrat vam pravimo, da je nečistost greh; velik in gerd greh, ki brez števila ljudi pogubi, vi pa nočete verjeti in pravite: „Kdo bo vse za res deržal, kar duhovni pravijo, saj so tudi pred ljudje tako živeli, kakor zdaj živijo in vendar svet ni konca vzel.“ Ali recite, kar hočete, jes na vse to drugega ne odgovorim, kakor besede Jezusove: „Kdor noče verovati, bode pogubljen.“ — Kolikokrat vas prosimo: Nobenega nikar ne poškodujte, zakaj vsaka tatvina je greh, in kar ukradete, vam bo na sodnji dan vse na vesti zgorelo; vi pa za naša svarjenja malo ali celo nič ne marate, po tujih hostah sekate, kakor da bi bile vaše, po tujih vinogradih berete in po tujih pašah svojo živino

pasete; če kaj najdete, ne daste nazaj; če goljufate, se vam dobro zdi in ukradeno blago kupujete, prodajate in pod streho jemljete. Mi vas svarimo, rotimo, sicer pa si roke umijemo; kdor pa verovati noče, bode pogubljen.

Kolikokrat se vam pove na prižnici in v spovednici: varujte se slabega znanja, kdor smolo v rokah nosi, ima gerde roke, in kdor gerde kratkočase ljubi, bode ognjusen, vi pa nočete ubogati in pravite: Kaj pa je, če se radi imamo, saj nič hudega ne storimo, in če se po noči pogovarjamo, saj se greha varujemo. Toda verjemite mi ali ne, greh ostane greh, ako ga vi za greh štejete ali ne, in kdor noče verovati, bode pogubljen.

Ali morebiti me prav dobro ne zastopite, zato vam hočem še bolj zastopno povedati. Jes vas vprašam ljubi moji! kaj morate storiti, če hočete v nedeljo k desetemu opraviilu priti? — Čudno vprašanje! bote sami pri sebi mislili, ob pravem času se moramo od doma odpraviti, urno iti, ne postajati in nikjer se ne muditi. — Res je in prav, kar ste povedali. Ko bi pa vi nekoliko časa šli, potem bi se pa vsedli, in ko bi že na pol pota bili, bi se pa nazaj domu vrnili, ali ko bi po pravem potu ne hodili, temuč se na levo ali desno podali, kje bi takrat bili, kaj pravite, ko bi vkup zvonilo? — Bog ve kje! tukaj v cerkvi pri božji službi gotovo ne!

Ljubi moji! mi gremo v nebesa in tudi nam je ura odločena, kedaj da moramo do nebeških vrat priti; če zmiraj po pravem potu hodimo, po potu brumnosti in čednosti, ne bomo nebes zgrešili, ampak ob svojem času nas bo Bog vzel v svoje naročje. Če pa po krivih potih hodimo, po potih hudobije in pregrehe, če gremo nekoliko naprej, potem pa spet nazaj, — če grešimo in se spovemo, potem pa spet grešimo, — kaj menite, kje bomo takrat, ko bo smertna ura bila? Bog ve! pri nebeških vratih gotovo ne. — Kamur gremo, tje bomo prišli, in kakor živimo, tako bomo umerli; kdor v življenju nebesa zapravi, je vse zapravljen. — Povzdignimo torej danes za Jezusom svoje oči in prizadevajmo si bolj kakor do zdaj, da pridemo za njim. Le za nebesa skerbeti; za nebesa terpeti, za nebesa živeti in za nebesa tudi umreti, naj bo naša prva in poslednja skerb. Amen.

Pridiga za VI. povelikonočno nedeljo.

(O pripravi na terpljenje.)

„To pa sem vam govoril, da se spomnite, kedar ura pride, da sem vam jes to govoril.“
(Jan. 16, 4.)

V v o d.

Veliko ljudi se znajde na svetu, ki v žalosti nimajo nobene mere in si ne vedó nič pomagati, kedar jih kaka nesreča obišče, ali kedar jim smert kakega prijatelja pobere; brez nehanja jokajo in žaljujejo misleč, da jim zanaprej ne bo več mogoče živeti, in da mora v kratkem vsega konec biti. Od kod pa, ljubeznjivi moji! pride ta nezaupljivost v nadlogah? Večjidel od tod, ker v veselju nikoli na terpljenje ne mislijo, ker takrat, ko se jim sreča smeji, menijo, da njih železna roka nesreče ne bo nikoli dosegla. Ko bi se oni kedaj spomnili, da, kakor nobeno leto ni brez jeseni in zime, in nobeno poletje brez dežja in hudega vremena, tako tudi človeško življenje brez terpljenja biti ne more, tedaj bi ne godernjali tako, ampak voljno bi terpeli nadloge, katere njim njih Stvarnik pošlje; zakaj puščice nas ne zadenejo tako hudo, pravi sv. Gregor, če jih poprej vidimo, in nadloge sveta ložej prenašamo, če smo na nje pripravljeni. — Zato tudi Jezus v današnjem evangelju svojim učencem pripoveduje, kako slabo se jim bo godilo, kedar bodo njegovo vero po svetu oznanjevali; „pagani in Judje vas bodo preganjali, jim je rekel, po ječah vlačili in kakor razbojnike pobijali, in prišel bo celo čas, v katerem bo vsak, ki vas bo ob življenje spravil, mislil, da je Bogu dobro delo storil. In vse to vam naprej povem“, da se ne bote strašili in da ne bote od vere odstopili, kedar to črez vas pride, temuč da se bote bolj serčno vojskovali in muke, katere bodo vas zadele, ložej prestajali.

Kristjani! ki ste tukaj v Bogu zbrani, če je Kristus svoje učence na prihodnje terpljenje pripravljal, da ne bi obupali, bode tudi nam potrebno, da se na terpljenje, ki nas čaka, pripravljamo. Da v sreči ne smemo na žalostne dni pozabiti, in kako dobro je za človeka, da se v veselju ne prevzame, temuč ga zmerno vživa, bomo videli v I. delu; kako pa se imamo na prihodnje terpljenje pripravljati, v II. delu.

Preden dalje govorim, prosim vas za zvesto poslušanje!

I. del.

Na zemlji se nahajajo griči in planjave, hribi in doline, pusti in rodovitni kraji, kiselo in sladko sadje, kiseli in sladki studenci;

vročina se z mrazom versti, dan z nočjo, spanje z bedenjem: tudi veselje sveta nobene stanovitnosti nima. Nekteremu na potu tega življenja le rože cvetejo; on najde prijatelje in premoženje, veselje in kratkočase, kamur se oberne, v njegovih žilah teče zdrava kri in v njegovih persih prebiva zadovoljnost; ali naenkrat zajde v ternje in skalovje, nesreča podi nesrečo in ena ga huje zadene, kakor druga. Tisti, ki je mislil, da mu ne bo denarja zmanjkalo, če ga bo z žlico jedel, mora pogostoma kruha stradati in svojega bližnjega za milost prositi. In to na svetu ni nič novega, nič redkega, temuč se lahko zmiraj po vseh krajih vidi. Kako dobro je tedaj, da smo za nesrečo zmiraj pripravljeni; zakaj nadloge, katere nas neprevidoma zadenejo, še enkrat težej prenašamo in nas še enkrat bolj bolijo, kakor tiste, katere smo že naprej videli. — Spomnite se, vi stariši! na svoje rajne otroke; morebiti je bil kateri med njimi, ki ni bil nikoli prav zdrav, ampak od poroda vedno slab in bolehen. Vi ste že naprej vedeli in menda sami večkrat rekli, da ta otrok ne bo starosti dočakal, in kakor ste rekli, se je tudi zgodilo: v prvi mladosti je umrl. Vaša žalost po njem ni bila prevelika in lahko ste jo prenesli, ker ste že naprej mislili, da se bo kaj takega zgodilo. Drugokrat pa je morebiti umrl vaš otrok, ki je bil zdrav kakor riba, in je cvetel kakor roža, pa v štirindvajsetih urah je bil živ in mertev. In potem ste žalovali in tarnali, da bi lahko sami umerli, in nobene tolažbe niste hoteli imeti. Zakaj ste tako žalovali? Samo zato, ker si niste domišljevali, da bi se kaj takega moglo zgoditi. In tako je z vsemi nadlogami, katere črez nas pridejo. Blagor nam, ako smo na nje pripravljeni, ker jih bomo voljno terpeli; gorje pa nam, ako nas nepripravljene zalezejo, ker tedaj bomo omagali pod njih težo in zraven še svojo dušo pogubili. Tako se bo godilo vsakemu grešniku, ki posvetne nečimernosti vživa, greh za grehom dela, drugih duše zapeljuje ter se še ponaša: „Grešil sem, in kaj se mi je hudega zgodilo!“ Sv. pismo pa pravi: „Božje usmiljenje se sicer hitro približa, pa tudi njegova jeza in v grešnike se njegov serd ozira; njegova jeza naglo pride in ob času maščevanja te bo razdjal.“ (Sirah 5, 7. 9.)

Potrebno je tedaj, da se že poprej okoli sebe ogledujemo, kje bomo v svojem terpljenju pomoči iskali ali svoj žalosten stan vsaj nekoliko olajšali. — Najboljša pomoč je živo zaupanje v Boga in goreča molitev k nebeškemu Očetu; če se njemu zvesto priporočaš, ti celi svet ne bo mogel škodovati, zakaj če je Bog z nami, kdo bo zoper nas? Kakor nedolžno dete v maternem krilu mirno počiva, ravno tako srečno in mirno boš tudi ti na svetu prebival, ako se v vsem v sv. voljo božjo vdaš.

Pa ti porečeš: „Rad bi se vdal v voljo božjo in rad bi terpel, ko bi nesreča le včasih nad me prišla, toda nad menoj že toliko časa buči in gromi in se ne premakne ne na desno in ne na levo;

vse moje življenje je nad menoj oblačno, kako tedaj hočem še upanja imeti, da bo kedaj boljše?“ Ali pomisli človek, ki veliko terpiš, pomisli na dolgo zimo. Glej, po zimi je dan za dnevom žalosten in oblačen, močen veter piše, sneg gre, vse je zmerznjeno, vse ledeno, dolgo mraz ne odjenja in dolgo časa se solnce ne prikaže. Otrok, ki je v hiši zapert, si že davno želi spomladi in se je veseli, ali ko je že spomlad prav blizu, še za prvo zimo pride druga, ki spet merzle, zoperne dneve prinese. Na zadnje pa vendar le spomlad pride in otrok precej zabi na zimo in na njeno ostrost. — Premisli to prav in ložej boš terpel; tudi tebi so veseli dnevi odločeni, ali tukaj ali pa tam v srečni večnosti.

Kedar pa vas srečni dnevi razveseljujejo, ne pozabite, da bodo tudi slabi dnevi prišli. Kedar imate dobro letino in veliko pridelate, nikar po nemarnem ne tratite, ker se vtegne tudi slaba letina in dragina približati. „Kdor je sit, pravi sv. pismo, naj misli, da bo spet lačen postal;“ naj se tedaj ne prevzame, ampak naj se za terpljenje pripravlja. V čem pa ta priprava obstoji, bomo slišali v

II. delu.

Vse težave in britkosti, katere nas zadevajo, so gole dobrote modre previdnosti božje, s katerimi nas v časno in večno srečo pelja, če se mu le ne vstavljamo. Egiptovskega Jožefa so njegovi lastni bratje prodali in od hudobne žene zatožen je bil po nedolžnem v ječo djan, ali ravno ta nesreča ga je na kraljev sedež posadila. Pa če želimo od svoje nesreče kaj dobička doseči, moramo

1. svojo vest čisto ohraniti, svoje dolžnosti zvesto spolnovati, greha se varovati in pred Bogom in pred ljudmi pošteno živeti. Kako žalost namreč moraš v svojem sercu občutiti, kedar vidiš revščino, ki stiska tebe, tvojo ženo, ki skrivaj in očitno joka in zdihuje, tvoje otroke, ki so brez obleke in brez poduka, če veš, da je temu vzrok tvoja lenoba, ki te pred delom plaši in tvoja pijanost, ki je vse premoženje požerla. Ali moreš v takem stanu le eno uro pri miru spati? Ali si upaš Boga za milost prositi? — In kako je tebi pri sercu, ki si se že v mladosti postaral in nobene moči več nimaš, ako pomisliš, da je to nasledek tvojega nečistega ali sodomitarskega greha. Ali te nič vest ne peče? Ali se ne bojiš in ne treseš pred večnim vsevedočim sodnikom? Vsega tega strahu nedolžnim ni treba prestajati, ker čeravno ga nagla smert zadene, ga vendar le v boljše deželo prestavi.

2. Da bote hude dneve ložej prestajali, morate v dobrih dnevih kaj na stran položiti, zakaj modri človek svoje nesrečo naprej vidi in se na njo pripravlja, pravi sv. pismo. Ljudje pa večjidel na robe ravnaajo: v dobrih letih se debelo gostijo, brez mere jedo in pijejo in mislijo, da jim ne more nikoli huje biti. Hlapci zapravljajo svoj zaslužek pri pijančevanju, pri igri in drugih nepoštenih veselicah;

dekle pa vse, kar zaslužijo, na sebe obešajo, si draga in prevzetna oblačila omišljajo, na svojo starost pa si kaj prihraniti večjidel pozabijo ter tako same sebe okradejo. Ko mlada leta minejo in pride bolezen ali se oglasi starost, ne morejo več služiti, in potem pogostoma ravno tista družina, ki si je prevzetno pri jedi in pijančiji zbirala, mora na starost neslano jesti; ravno tisti, ki se v mladosti gizdavo nosijo, nimajo se s čim na starost odeti in morajo bosí hoditi. Taki ljudje ne smejo reči, da jim Bog nadloge pošilja ali da je na nje pozabil, ker sami so si jih naredili in sami bodo svojega pogubljenja krivi, ako nadlog voljno ne terpijo.

3. Vselej se v božjo voljo izročite ter se ne bojte terpljenja, kterega vam Bog pošlje; zakaj terpljenje našo dušo greha obvaruje. Kakor skerben vinogradnik vinske terte obrezuje, da ne rastejo brez sadu, tako tudi neskončno modri Bog ljudem terpljenje pošilja, da jih poboljša in zveliča. — Dokler je David kot reven pastirček še svoje ovce pasel, in dokler je potem od kralja Savlja preganjan se po puščavi skrival, je ljubil svojega Boga in mu zvesto služil. Ali ko je bil na kraljev sedež povzdignjen in z vsemi dobrotami obdan, postal je prešestnik in morilec. — Marsikateremu grešniku bi jes želel, da bi mu Bog hudo bolezen poslal ali pa kako drugo nesrečo, ne iz škodoželjnosti, temuč le zato, da bi spoznal, kako nečimerno in kratko je človeško veselje, in da bi se spokoril ter svojo dušo rešil. Dokler je zgubljenemu sinu dobro bilo, ni porajtal za očeta; ali lačen, raztergan in ubožen je začel po očetovi hiši zdihovati. Siromaštvo ga je domu peljalo, da je pred očeta pokleknil in ga za odpuščenje prosil. — „Zakaj tedaj tožuješ črez terpljenje? vpraša sv. Avguštin. Kar terpiš je zdravilo, ne kazen, je pokorjenje, ne pogubljenje; ne brani se šibe, če nočeš od večnega zveličanja odveržen biti.“

Kdo, preljubi moji! kdo zmed nas še ni britkih solz prelival? Kdo more reči, da jih nikoli ne bo? Kaj nas v prihodnjosti čaka, ne vemo, pa naj se le zgodi božja volja. Ozirajmo se iz te solzne doline pogostoma v sv. nebesa k svojemu Očetu, ki milostljivo na nas gleda in bolj za nas skerbi, kakor mati za svoje dete. Ni nam treba visokega stanu, ne bogastva, ne veliko posvetnih dobrot, — za srečno življenje nam je treba le treh reči: 1. vse to želeti, kar Bog hoče; 2. vse tako storiti, kakor Bog hoče; 3. vse voljno terpeti, ker Bog tako hoče. — V tem je zapopadena vsa kerščanska modrost. Zastorej obrišimo si svoje solze, potolažimo svoje žalostno srece in ne delajmo si sami žalosti; če nam pa Bog pošlje križe in težave, izročimo se v njegovo voljo in recimo: Kar Bog stori, vse prav naredi! Amen.

Pridiga za Binkoštni praznik.

(Od darov in grehov zoper sv. Duha.)

„In so bili napolnjeni vsi s sv. Duhom, in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih.“
(Dj. apost. 2, 4.)

V v o d.

Pred desetimi dnevi je naš Gospod Jezus Kristus v nebesa šel, in preden se je od tod podal, naročil je svojim apostelnom, v Jeruzalem se vrniti in tam čakati, dokler ne bodo tolažnika sv. Duha prejeli. In ravno danes, na Binkoštni praznik je bilo, ko so zjutraj okoli devete ure aposteljni skupaj molili, nastane nagloma velik šum, ravno tako, kakor da bi močen veter pihal in je napolnil vso hišo, v kateri so bili aposteljni zbrani. In sv. Duh se je prikazal nad njimi v podobah ognjenih jezikov, je užgal njih serce, razsvetlil njih pamet in jih napolnil s svojimi nebeškimi darovi. — In kakor tema zbeži, kedar na nebu zlato solnce zasije, tako je tudi iz njihovega serca ves strah ubežal; vsi so na novo oživeli, vsi so bili prerojeni, vsi polni sv. Duha, pravi sv. pismo, in so začeli v mnogoterih jezikih govoriti. Od zdaj so povsod ljudi učili, novo življenje se je začelo skoz nje po celem svetu in dopolnilo se je, kar je Bog po preroku govoril rekoč: „Dal jim bo eno serce in novega duha v njihovo oserčje, da bodo po mojih zapovedih hodili, moja povelja ohranili in dopolnovali, da bodo moje ljudstvo in jes njih Bog.“

Ljubi moji! tudi nas je Bog za svoje ljudstvo izvolil in nam večno življenje v nebesih odločil; tudi nas je sv. Duh s svojo lučjo razsvetil in naša serca s svojo gnado napolnil; zato bode primerno, ako danes

I. premišljujemo darove sv. Duha, in

II. grehe zoper sv. Duha.

Ti pa tolažnik sv. Duh! ki si današnji dan aposteljne napolnil s svojo gnado, napolni tudi mene in moje poslušalce. Vi pa se pripravite!

I. d e l.

Neskončne so dobre in nezapopadljive so gnade, katere nam skazuje tretja oseba božja, tolažnik sv. Duh. Od zibebe do pokopališča nas njegova gnada spremlja, njegova moč ohranja in njegova desnica vodi. In kaj bi bil človek, ko bi ga sv. Duh ne razsvetljeval? Zapuščena njiva bi bil, na kateri ne bi drugo rastlo, kakor ternje

in osat; revež bi bil, ki bi moral zmiraj stradati in ne bi imel nobenega veselja na svetu.

Gnade sv. Duha se sicer ne dajo dopovedati, ne naštetih; vendar kolikor človek po svoji slabosti zamore, vam jih hočem naštetih. Pervi dar, katerega sv. Duh ljudem deli, je dar modrosti; modrost, pravi sv. pismo, pa ne gre v hudobno dušo in ne prebiva v telesu, ki je grehu podverženo. "Kdor tedaj greh dela in svoje serce na posvetne reči veže, kdor svojim grešnim počutkom vse privoli in si ne more nobenega veselja odreči, on ni moder, ampak neumen, in sv. Duh ne prebiva v njem.

Drugi dar, katerega sv. Duh ljudem deli, je dar zastopnosti, in srečen, srečen človek, ki je prave zastopnosti. — Ali ah, koliko jih vidimo, ki zelo malo zastopijo od kerščanskega nauka, ne znajo moliti, ne znajo sv. resnic razlagati, ne poznajo volje božje in ne vejo razločevati dobrega od hudega. Po svojem mesu živijo, po svojem poželenju ravnajo in kar je lepega in božjega, jim ne dopada, le kar je gerdega in ostudnega, jih veseli, — v takem človeku ni pravega uma in sv. Duh ne prebiva v njem.

Tretji dar, katerega sv. Duh deli, je dar dobrega sveta, ki je zelo-zelo potreben vsakemu človeku, naj bo stanu, kakoršnega koli boče, naj bo mlad ali star, moškega ali ženskega spola. — Mi vsi, ljubi moji! smo skušnjavam podverženi, slabe misli nas dostikrat motijo in sleparski ljudje nas zapeljujejo; in kje je človek, ki ne bi nikoli v slabe tovaršije prišel, ki ne bi bil nikoli v greh nagovarjan? — Pobožna Suzana se je šla enkrat v svoj vert kopat in se je dobro zaperla; pa hudobija ima, pravijo, sto rok in vse odpre. Prišla sta dva stara nesramneža in sta jo v greh napeljevala, „Ako pa ti z nama tega ne storiš, sta djala, bova te krivo zatožila in boš morala umreti.“ Glejte! ko ne bi Suzana imela dobrega sveta, dala bi se bila pregovoriti in bi v greh privolila. In take slabe ure zapeljivosti pridejo za vsakega človeka, blagor tedaj vsakemu, kateri ima dar dobrega sveta.

Četrti dar, katerega sv. Duh ljudem deli, je dar moči, ki je posebno v naših časih kristjanom zelo potreben. Sv. pismo nam pripoveduje od Egiptovskega Jožefa, da ga je neka prešestna žena v greh silila in ker ni hotel privoliti, ga je celo za plajšč prijela. Vidite, koliko moči mu je bilo treba, da je ušel. — Tudi v naših dnevih ne manjka zapeljivcev in zapeljivk, ki med seboj prav gerdo in divje živijo, kakor da šeste in devete zapovedi ne bi bilo, in kamur pridejo, vse pohujšajo in s svojim strupenim duhom navdajo. Vidiš tedaj, ljuba nedolžnost! kako zelo moraš sv. Duha prositi, da podeli moč tvojim rokam in tvoji duši, da se takim zapeljivcem vstaviš, da se vojskuješ za zaklad, ki ga v svojih persih imaš, da ne zgubiš sv. čistosti, ki je tvoja najlepša lepota.

Peti dar, katerega sv. Duh ljudem deli, je dar učenosti, da človek spozna Boga, njegovo sv. voljo, njegove lastnosti in druge

skrivnosti naše sv. vere. — Kako žalostno je, če človek le malo ali pa celo nič ne ve od Boga; če ne zna dobro moliti, ne prav spovedati se; če ne ve, kako se mora v cerkvi pri sv. meši zadržati, in če ne ve, kaj je greh in kaj je dobro, temuč tje v en dan živi, malo drugače, kakor živina, in govori brez vsega pomislika, kar mu na jezik pride in se ne ustavi nobeni misli, naj bo nespodobna in gerda, kakorkoli. V takem človeku ne prebiva božji Duh, in on ne bo živel, ampak v svojih grehah bo umrl.

Šesti dar, katerega sv. Duh ljudem deli, je dar pobožnosti; „pobožnost, pravi sv. Pavelj, je za vse dobra, in ima obljubo tega in prihodnjega življenja.“ Stariši! bodite sami brumni, pa tudi svoje otroke k brumnosti napeljujte. Boljše je živino brez kerme pustiti, kakor otroke brez molitve; boljše, da krava enkrat v hlevu ostane, kakor otrok brez službe božje. Otroci vsi zdvijajo, če malokedaj v cerkev pridejo, torej kakor ovce na zeleno pašo, tako fante in deklice v cerkev vodite. Gorje starišem, ki sami v cerkev ne hodijo in tudi otrokom branijo, povem vam, da bo njih sodba strašna.

In sedmi dar, katerega sv. Duh ljudem deli, je dar straha božjega; „srečna duša, pravi sv. pismo, katera se Gospoda boji, ker bo Bog nje močen varuh.“ — Da, ljubi moji! kedar se človek Boga več ne boji, tedaj ga ima že peklenšček na svoji verigi. Hiša, v kateri ni več straha božjega, je živi pekel, pred katerim nas Bog obvaruj in tolažnik sv. Duh. Zatorej le greha se varujmo, ker greh Boga najbolj razžali. Varovati se je treba ognja, da soseska ne pogori, pa varovati se je treba še bolj greha, da se soseska ne pohujša. — Začetek vse modrosti, pravi sv. pismo, je strah božji.

Vidite, koliko lepih darov nam sv. Duh deli, koliko nebeških dobrot nam daruje, in vendar, kdo bi mislil, da je toliko kristjanov, ki njemu za te gnade ne vejo nobene hvaležnosti, temuč ga le žalijo in greh delajo ter sebe, svojo dušo in svoje telo v časno in večno nesrečo pripravljajo. Kako pa človek greši zoper sv. Duha, hočem vam povedati v

II. delu.

Vsakega greha se je sicer treba varovati, vendar tako zlo nevarnih grehov ni, kakor so grehi zoper sv. Duha. „Vsak greh in preklinjevanje bo človeku odpuščeno, pravi Jezus, preklinjevanje sv. Duha pa ne bo odpuščeno. In kdorkoli bo kako besedo rekel zoper Sina človekovega, mu bo odpuščeno, kdor pa bo govoril zoper sv. Duha, mu ne bo odpuščeno ne na tem, ne v prihodnjem svetu.“ Tak grešnik namreč zaničuje in zametava gnado božjo, torej ni drugega vreden, kakor da Bog tudi njega zaverže.

Žalosten zgled takega grešnika imamo nad tistim razbojnikom, ki je na gori Kalvariji na levi strani Jezusovi križan bil: zraven

njega je viselo nedolžno Jagnje božje, Jezus Kristus sam, pod križem je stala prečista devica in presveta mati Marija, njegov tovarš, desni razbojnik ga je prosil in opominjal, da bi se spokoril, zemlja se je tresla, skale so pokale, merliči so vstajali, celo Judje so se na persi terkali, razbojnik pa je terdovraten ostal, in je v svojih grehah umerl.

Vidite, ljubi moji! tako tudi vi dostikrat v greh padete in si mislite: „kaj pa to? Greha se na svetu veliko stori.“ — Spovedniki vas opominjajo in prosijo, da bi raztergali grešne zaveze in zapustili široko cesto, katera v pogubljenje pelja; pridigarji vam živo pravijo in pred oči stavijo strašen ogenj, katerega, je božja pravica na unem svetu za vas prižgala, pa vi na vse to nič ne porajate, vašega oterpenega serca se nobena prošnja ne prime, ker se le na svoja zdrava mlada leta zanašate in na stare dni pokoro odlagate. Oh, to je greh zoper sv. Duha, ki vam ne bo nikoli odpuščen.

So pa tudi nekteri kristjani, ki so polni hudobij in vseh grehov navajeni, in že ni več take gerdobe na svetu, da je oni ne bi bili poskusili; vendar še ni zadosti, da so sami hudobni, ampak še druge želijo s seboj v pogubljenje potegniti. Če vidijo poštene fante ali nedolžne dekleta, ki se nočejo potepati, po vaseh vlačiti in slabega znanja delati temuč lepo živijo, kakor se spodobi, večkrat med letom sv. zakramente prejemljejo in za svojo nedolžnost bolj skerbijo, kakor za svojo obleko — če take vidijo, hitro se iz njih norca delajo, jih za svetnike imajo, češ, da bodo topli v nebesa prišli in Bog ve, kaj vse čenčajo. Ali povem vam, da je to strašna pregreha; ker tako je hudobni Kajn delal s svojim nedolžnim bratom Abeljnom, in kakor je on nesrečno umerl in v večno pogubljenje veržen bil, tako bo tudi vas nesreča naglo zadela in ne bote milosti našli ne pri Bogu in ne pri ljudeh.

Pa tudi taki kristjani se nahajajo, ki noter do zadnje ure terdovratni ostanejo in še celo na smertni postelji od pokore nič slišati nočejo, temuč brez spovedi in brez sv. obhajila umerjejo. Ali jes vam povem, da večje žalosti ne poznam, kakor če človek brez sv. zakramentov umerje, dasiravno bi se bil lahko izpovedal, pa ni hotel. Malo je sicer takih, hvala Bogu, ki bi nalašč brez sv. zakramentov umerli, pa kjer se kateri najde, ima tako neznan greh, da se ne da izbrisati, in pohujšanje je toliko, da se ne da popraviti.

Ni še davno, kar so na Rusovskem nekega hudodelnika obesili. Bil je z malim začel in je z velikim nehal. Začel je pijančevati in z neko razuzdano žensko se je seznanil, in da bi jo zderžal, je začel krasti, ljudi čakati in ubijati. Enkrat je slišal vražjo besedo, da, kdor ima otročjo roko iz materinega telesa, ga nihče ne vidi. Mislil si je, ko bi tako roko imel, bi lahko kradel kakor bi hotel, ker me nihče ne bi videl. In res je na to ubil nosečo ženo, otroku v njenem telesu roko odrezal ter oba pokopal. Pa kaj mu hudobija

pomaga? Ne dolgo potem je šel plesat in ondi so ga vjeli, dasiravno je rokico pri sebi imel, in so ga obsodili, da bo obešen. Že je sedel pred britko martro in poleg njega mešnik, da bi ga za smert pripravili, pa terdovratnež se ne ogleda in duhovna ne poslušša, ampak jih zasramuje. Mešnik ga prosijo, mu žugajo, za-nj molijo, pa vse zastonj. Tretji dan, ko so pripravljali, da bi ga k vislicam peljali, pridejo še deželski gospodje in mu zlato uro pokažejo rekoč: „Še pet in štirideset minut imaš časa, oberni se k svojemu Bogu.“ A hudobnež v tla gleda in se ne zmeni, dokler ga ne vzdignejo in k smerti peljajo; mimo ječe gredé pa pozdravi svojo vlačugo, ki je bila ondi zaperta. Stariši beričev mu moli, kar zna, hudodelec pa le okoli sebe gleda in misli, da ga bodo tovariši smerti rešili. Ko ga rabelj zveže in na kol potegne, tistokrat še le začne gledavce prositi rekoč: „Molite za mene, molite za mene.“ Ali kdor poboljšanje odlaga, ga lahko zamudi; tako je tudi on v svojih grehah nesrečno umerl.

Glejte, ljubi moji! tako neumno ravnate tudi vi, ki svojo pokoro in poboljšanje svojega življenja zmiraj odlašate; tudi vam se lahko prigodi, da bote brez spovedi umerli, ker ne veste ne ure ne dneva, kedaj da bo Gospod po vas poslal. O zatorej prosimo tolažnika sv. Duha, prosimo ga posebno danes v binškoštni praznik: Pridi sv. Duh! Oče ubogih pridi! naša serca nam umij, naših grehov nas očisti, in po smerti pelji nas v življenje večno, v sv. raj. Amen.

Pridiga za Binškoštni pondeljek.

(Od ljubezni božje.)

1857
„Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina.“ (Jan. 3, 16.)

Vvod.

Tri neizrečene dobrote je Bog ljudem dal in trikrat je posebno svojo ljubezen do njih očitno pokazal; tri neizrečene čudeže je človeškemu rodu storil in trikrat posebno mu svojo milost na znanje dal. Velik je bil prvi čudež stvarjenja, ko nas je Bog Oče po svoji podobi stvaril; velik je bil drugi čudež odrešenja, ko nas je Bog Sin, Jezus Kristus, na sv. križu od večnega pogubljenja odrešil; ravno tako velik pa je bil tudi tretji čudež prerodenja, ko nas je Bog sv. Duh pri sv. kerstu prerodil, s svojo gnado razsvetlil in nas nebeškega kraljestva deležne storil. In tega tretjega čudeža, našega veselega prerodenja spomin, so sv. binškoštni prazniki. Oni nam kažejo, da je Bog vse storil, kar je k našemu zve-

ličanju potrebno, in da svojega Sina ni zato na svet poslal, da bi svet sodil, kakor pravi sv. Janez, temuč zato, da bi bil svet po njem zveličan. — Povej mi, grešnik! ali zastopiš, kaj hočejo te besede reči; in če jih zastopiš, povej mi, ali se tvoje serce kaj vnema od ljubezni do Jezusa, tvojega ljubega Jezusa, ki ni zato na svet prišel, da bi tebe sodil in pogubil, temuč zato, da bi tebe zveličal in v nebesa spravil. Povej mi dalje, kaj mu boš dal, s čim mu boš povernil njegovo neskončno ljubezen do tebe? — Bogat je on zadosti, torej zlata in srebra ne potrebuje; ne manjka mu nič, ker mu brez števila angeljev streže, in ima vsega obilno, kar koli poželjuje. On zato od tebe drugega ne zahteva, kakor tvoje serce. „Moj sin, moja hči, pravi on, daj mi svoje serce, bodi mi zvest do svoje smerti, in dal ti bom krono večnega življenja.“ — kako nehvaležen bi pač ti bil, ko bi njega ne ljubil, ko ga ne bi iz celega serca ljubil. In ravno to, kako ostra je dolžnost vsakemu kristjanu, Boga iz cele svoje moči ljubiti, vam želim pokazati v I. delu; kako pa ga moramo ljubiti v II. delu.

Sv. Duh, ki si čez tiste prišel, kateri so sv. Petra poslušali, pridi tudi čez moje ljube poslušalce, da me bodo zvesto poslušali!

I. del.

Kar je zemlja brez solnca, to je človek brez ljubezni, in kakor brez soli nobena jed ne diši, tako tudi brez ljubezni nobeno dobro delo Bogu ne dopade. „Ko bi človeške in angeljske jezike govoril, pravi sv. Pavelj, ljubezni pa bi ne imel, bil bi kakor zvonec, ki sam od sebe nobenega glasa nima. Ko bi znal prekovati in bi vedel vse skrivnosti in imel vso učenost, in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič. In ko bi razdal ubogim v živež vse svoje premoženje in ko bi svoje truplo dal, da bi zgorelo, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne bi pomagalo.“

Iz teh besedi prav lahko spoznate, da ima pred Bogom le to vrednost, kar iz ljubezni do njega storimo. Če v cerkev pridete, pa neradi, ne iz ljubezni do Boga, ampak z nejevoljo in prisiljeni, nimate nobene vrednosti, ampak ste kakor živina, ki mora vleči, če noče tepena biti. — Če kspovednici pokleknete ali k božji mizi pristopite, pa ne radovoljno, ne iz ljubezni do Boga, ampak iz navade ali ker morate iti, vam to nič ne pomaga in vi ste kakor zvon, ki se le takrat sliši, kedar ga ljudje gonijo, sam od sebe pa nobenega glasa ne da. — Če ubogajme dajate ali če se postite, pa ne z veselim srcem, ne iz ljubezni do Boga, ampak z goder-njanjem zavoljo ljudi, nimate nobenega zaslužka in ste kakor ternje, ki vsakega zbode, kdor preblizo pride; zato pravi sv. Janez: „Kdor ne ljubi, ostane v smerti.“ In če mi svoje stariše ljubimo, če svoje

prijatelje radi imamo, zakaj bi pa Boga ne ljubili, ki je vse ljubezni vreden? In če nam posvetne reči dopadajo, kako je to, da nam Bog ne dopada, ki je najpopolnejše bitje? Nobeno solnce, nobena zvezda ni tako lepa, kakor je Bog, ki jih je stvaril; nobena roža, nobena lilija ni tako zala, kakor Bog, ki jih je oblekel, nobeno vino, nobeno žito ni tako dobro, kakor je Bog, ki ga je dal. „Vprašaj živino, pravi brumni Job, in te bo učila, ptice pod nebom, in ti bodo povedale; ogovori zemljo, in ti bo odgovorila, in ribe v morji ti bodo pripovedovale, kako dobrotljiv je Bog in kolike ljubezni je vreden.“

Vse, kar leze in gre, kar po vodi plava in po zraku leta, kar po zemlji hodi in pod zemljo rije, vse je Bog iz ljubezni do človeka vstvaril, vse zavoljo njega naredil. Poglej čisto vodo, ki v studenec teče, poglej rumeno vino, ki se v glažu lesketa, poglej domačo živino, ki ti delati pomaga, poglej divjo zverino, ki ima po hostah stanovanje; — zavoljo tebe je vse to tukaj in zavoljo tvoje koristi, da bi spoznal, kako neizrečeno rad te ima Bog. — Poglej sv. cerkve, v katerih Bog svojo vero oznanjuje, poglej sv. zakramente, kjer nam svojo milost deli; poglej sv. nebesa, kjer se bomo enkrat veselili — vse to ti kaže in pove, kako neizrečeno rad te ima Bog!

Vendar to še ni vse, njegova ljubezen do nas se je še veliko lepše pokazala: on je svojega edinega in veliko ljubljenega Sina, Jezusa Kristusa, na svet poslal, da ne bi nobeden pogubljen bil, ampak da bi vsi, ki v njega verujejo in njegove zapovedi deržijo, zveličani bili in v nebesa prišli. Le pomislite samo, kako milo je božji Sin v smertnih težavah molil in prosil, kako globoko je zdihoval in se po vsem životu tresel — in vse to zavoljo nas. Mislite še, kako neusmiljeno so ga bičali, da je njegova sv. kri curkoma na tla tekla! kako grozovitno so ga topli, da je bil po celem životu ves črn; kako gerdo so delali z njim, da od podplatov do verh glave ni bilo nad njim nič zdravega, nič celega, ampak celi život je bil le ena rana, ena bolečina, in vse to zavoljo nas in naših grehov. — Mislite si ga, kako je na visokem križu visel med dvema razbojnikoma, v obrazu ves bled in vpaden in po vsem životu raztepen in razmesarjen; kako zlo ga je ternjeva krona bodla, kako neizrečeno so ga ostri žreblji tergali in koliko sramoto je občutil, ko so nagega znak na križ pribili, — in vse to zavoljo nas in naših grehov!

Oh ljubi moji! ali si morete večjo ljubezen misliti od te, s katero je Bog nas ljubil? Zato pravi sv. Pavelj: Preklet naj bo, kdor našega Gospoda Jezusa Kristusa ne ljubi; on je večje kazni vreden, kakor Judje, in težji odgovor ga čaka, kakor ajde, ker ajdje so svoje lesene in kamnite bogove molili in ljubili, in — mi kristjani svojega živega in pravega Boga ne bi ljubili? —

Ljubimo ga torej, ljube duše! opominja sv. Janez, saj nas je on poprej ljubil; kako pa ga moramo ljubiti, bom vam pokazal v

II. delu.

Kako morate Boga ljubiti, sem rekel, bom vam povedal, in to vam prav lahko ob kratkem povem: Spolnujte njegovo voljo, držite njegove zapovedi, ne samo ene ali dveh, ampak vse brez razločka, — v tem obstoji vsa ljubezen, kakor Jezus sam pravi: „Kdor mojo voljo spolnuje, tisti je, ki mene ljubi.“

Zatorej premislite svoje serce, premislite svoje življenje, spominjajte se na svoja mlada in na svoja stara leta, izprašujte svoje misli, izprašajte svoja dejanja, in sami bote spoznali, ali ljubite Boga ali ne? — Če se varujete slabe tovaršije, če z razuzdanci nimate nobene prijaznosti, je to prav in ste hvale vredni; če pa imate zraven vendar radi nečiste misli, in najdete v nespodobnih željah svoje veselje, nimate ljubezni do Boga, ker v tako gerdem sercu Bog ne bo prebival. — Če nobenega ne goljufate, nobenega ne okradete in vsakemu svoje pustite, je to prav in ste hvale vredni; če pa ste zraven vendar nevoščljivi in poželujete tuje blago in tujo živino, ne ljubite Boga in on v vašem sercu ne prebiva. — Če nobenega ne opravljate, nobenega ne obrekujete in svojega bližnjega slabosti ne raznašate, je to prav in ste hvale vredni; če pa zraven vendar od vsakega brez vzroka slabo mislite in krivo sodite, nimate ljubezni do Boga in on v vašem sercu ne prebiva. — Če se varujete nečistega greha, pijančevanja in prevzetnega življenja, je to prav in ste hvale vredni; če pa zraven v svojih očeh nobene sramožljivosti nimate, svoj jezik od kľafarij vez umazan imate, in gerde šale radi na svoja ušesa vlečete, ne ljubite Boga in on v vašem sercu ne prebiva, zakaj ljubezen, pravi sv. pismo, ni nevoščljiva, ne dela, kar ni pošteno in ne išče svojega dobička.

Če pa že v mislih, če v sercu tako malo božje ljubezni gori, koliko manj še si le, o Bog, v djanji ljubljen! — Koliko se najde lakomnih, ki le po posvetnem blagu hrepenijo, srebro in zlato za svojega Boga deržijo, na tebe pa, o večni Bog, pozabijo. Za eno krono grejo, če je treba, trideset ur daleč, k božji službi pa jim je trideset stopinj predaleč. Za eno ped zemlje prisegajo in se rotijo, kregajo in pravdajo in od samih skerbi spatí ne morejo; kedar pa Boga razžalijo in greh za grehom delajo, se še za to ne zmenijo in mirno spijo, kakor nedolžni otročiči. O kako gerdo je to in človek še tega ne bi verjel, ko ne bi sam videl in slišal. — Koliko se najde prevzetnih, ki za oblačilo svojega trupla veliko bolj skerbijo, kakor za oblačilo svoje neumerjoče duše. Za dvajset srebernikov so bratje nedolžnost egiptovskega Jožefa prodali, keršćanske hčere pa svojega devištva še toliko ne obrajtajo; zastonj

ga prodajo in za majhen užitek veselja si večni jok pripravijo; da se jim le zakon obljubi, se pa nebesom odpovedó.

O vé nesramnice! v cerkev vas je sram iti, če imate raztergano in povaljano obleko; kedar pa vam zapeljivec nedolžnost razterga in vašo dušo oskruni, vas ni sram tukaj pred nedolžnega Jezusa stopiti in pred njegovim obličjem stati. To je pač znamenje, da nimate nobene iskrene ljubezni božje.

Koliko se najde starišev, ki svoje otroke bolj ljubijo, kot Boga; oni dobro vedó za ponočno potepanje svojega sina in razuzdano življenje svoje hčere, pa nič ne rečejo in vse skoz perste spregledujejo. Mesto da bi jih svarili, jim še potuho dajejo, jim vso prostost dajo in vrata in okna nečistemu duhu odperta deržijo; morebiti celo sami zveze delajo, da bi svoje hčere h kruhu spravili. O nesrečni taki stariši, pa še bolj nesrečni otroci, ki imajo take stariše; vi ste kervavih solz vredni, in posebna gnada božja je potrebna, če hočete pogubljenju uiti.

Koliko se vidi poslov, ki tako živijo, kakor da Boga ne bi bilo; da le svoje plačilo dobijo in se gospodarju ne zamerijo, na božjo zamero pa nič ne porajtajo; svoja mlada leta v nečistosti in pijančevanju zapravijo, na stare leta pa pošte nosijo, skrivne zveze delajo in mlade ljudi pohujšavajo. Oh kdaj vendar se bote spametovali in za svojo dušo kaj skerbeli? Meni se zdi, kakor da bi komaj čakali, da bi bili pogubljeni.

Pa kaj bi vam več pravil, kako ljudje živijo in kako malo Boga ljubijo, ker sami lahko vidite, če le hočete. Tudi pri nas se godi, kar je nekdanj sv. Anton od svojih časov rekel: Ni tako neumne reči na svetu, da je ljudje ne bi ljubili; samo ti sladki Jezus! ne najdeš nobene ljubezni pri svojih ovčicah, katere si s svojo drago kervjo na lesu sv. križa odkupil.

Mi pa ljubi bratje in sestre! odprimo danes Jezusu svoja serca, in kakor se rože v svojem cvetju po solncu obračajo, tako tudi mi danes in vsaki čas svoje misli in želje k njemu povzdigajmo, zakaj Bog je ljubezen, pravi sv. pismo, in kdor v ljubezni ostane, ostane v Bogu in Bog v njem. Amen.

Pridiga za I. pobinkoštno nedeljo.

(Od bratovskega posvarjenja.)

„Jezus je rekel svojim učencem: Ali more slepec slepca voditi? Ali ne padeta oba v jamo?“ (Luk. 6, 39.)

V v o d.

Če mi, dragi poslušalci! zagledamo človeka, katerega božjast tere in meče, se ročno črez-nj usmilimo, mu pomagamo, kolikor moremo, in vse poskusimo, da spet k sebi pride in svoje poprejšnje zdravje zadobi. Tako je tudi prav in lepo, in kaže, da smo dobrega in usmiljenega serca; ali še lepše je, če svojega bližnjega, ki od hudobnežev zmoten v dušni omedlevici leži, ščajnamo, to je, posvarimo in ga spet na pravi pot pripravimo; zakaj vsak, pravi sv. pismo, ki grešnika od hudih potov odverne, mora vedeti, da je njegovo dušo pogubljenja rešil in sam sebi veliko pomagal v odpuščenje grehov. — Iz teh besed lahko spoznate, da je vsakega kristjana ostra dolžnost, posvariti svojega bližnjega, kolikorkrat v greh zabrede; in dalje da so nespametni tisti, ki pravijo: „kaj je meni za druge mar; vsak bo za sebe odgovor dajal.“ Kdor se derzne tako govoriti, se zelo pregreši in kaže, da nima kerščanske ljubezni v sebi. Res je sicer, da bo vsak za sebe odgovor dajal, pa tudi to je res, da bomo z drugimi vred na sodbi stali in odgovor dajali od vseh tistih, s katerimi skupaj živimo in kateri so naši skerbi izročeni. Stariši bodo odgovor dajali od svojih otrok in gospodarji in gospodinje od svoje družine, brat od brata, sosed od sosedu in tovariš od svojega tovarša! zatorej nikar ne pozabite, opominja sv. Pavelj, in posvarite tiste, ki gerdo živijo. — Vendar ako hočete po nauku in zgledu Jezusovem druge svariti in ako želite, da bi vaše svarjenje kaj pomagalo, morate najpred sami sebe poboljšati in sami pametni in modri biti, ker, če slepec slepca vodi, kakor Jezus v današnjem evangelju pravi, bota obadva v jamo padla, in kdor sam za pravo pot ne ve, kako jo bo drugim kazal? Poslušajte torej in si k sercu vzemite nauk, katerega vam bom danes dal in razložil. Mi smo dolžni svojega bližnjega z ljubeznijo in lepimi besedami svariti, kolikorkrat vidimo, da greh stori, kar vam bom pokazal v I. delu; in mi smo ga dolžni o pravem času svariti, kar bote slišali v II. delu.

Preden pa začnem o tem govoriti, prosim vas, da malo poterpíte!

I. del.

Če svojega bližnjega vidimo, da greh dela in po nevarnih potih hodi, je naša dolžnost, posvariti ga in če je mogoče, poboljšati ga. To nam zapoveduje naša vera in beremo tudi na več krajih sv. pisma: „Kličí in opominjaj in svári jih, je rekel sv. Pavelj svojemu ljubemu učencu Timoteju, svári jih, naj te radi slišijo ali neradi.“ Toda če hočemo, da bi naše svarjenje kaj izdalo, moramo le z ljubeznijo opominjati in s prijaznimi besedami, nikoli pa v jezi ali s sovražnim srcem. — Vidiš, ljubi moj! moramo mu reči, nikar mi ne zameri, da ti moram nekaj povedati. Kakor ti živiš in kakor ti ravnaš, ne more nikoli za-te dobro biti. Tvoje ponočno vasovanje, tvoje gerdo govorjenje, tvoje slabo znanje te ne more drugam pripeljati, kakor v časno in večno nesrečo; zato te prosim kot prijatelj, opusti to in bodi pameten; nikar ne verjami zapeljivim besedam svojih tovaršev, ampak vprašaj svoje stariše ali svojega spovednika za svet, in oni ti bodo ravno tako povedali, ako nočeš meni verovati. — Glejte! če bote tako z lepa in s pohlevno besedo svojega bližnjega svarili, se slobodno zanesete, da bo to več pomagalo, kakor če ga preklinjate, mu gerde priimke dajate ali ga na razne načine zmerjate.

Sv. pismo nam pripoveduje o brunnem Jobu, ki je v velike stiske prišel ter se mu je silno slabo godilo. Njegovi prijatelji so ga prišli obiskat in tolažiti; pa kako so ga tolažili? — Rekli so: „Kje je zdaj tvoja brunnost? kje tvoja poterpežljivost? Moral si pač velik grešnik biti, ker te Bog zdaj tako ostro pretepa, in kar terpiš, si zaslužil s svojim hudobnim življenjem.“ Kaj menite, ljubi moji! ali je Job po teh besedah bil bolj poterpežljiv, kakor poprej? O ne! Saj je sam prijateljem rekel: „Vi me zmerjate in mi gerdo moje grehe očitete, in mesto da bi me tolažili, me le dražite, in mesto da bi me poboljšali, me le jezite in pohujšujete.“

Zapomnite si to, posebno vi stariši! ki svoje otroke, če vas ne ubogajo, mesto da bi jih z lepa svarili, le kolnete, jim hudič, zlodej in druge take gerde imena dajate, ter jih le pohujšujete in razdražite, mesto da bi jih poboljšali. Le pohleven dež, ki počasi v zemljo leze, je dober in hasnovit za žitno polje, za vinske gorice in za senožete; nagla in huda ploha vse zalije in več škodi, kakor koristi; ravno tako utegnete tudi vi marsikterega na pravi pot pripraviti, če ga bote z lepa in s prijaznimi besedami svarili in opominjali; s kletvico in z gerdimi priimki pa ne bote nobenega. Prav je sicer, da svoje otroke in podložne, pri katerih lepa beseda nič ne zda, po pameti strahujete in jim žugate in poveste, kar jim gre: to pa nikoli ni prav, če jih preklinjate in gerdo zmerjate, če se proti njim rotite, pridušujete in jim vse hudo želite.

Zraven pa je tudi na to treba gledati, kakošne starosti da je tisti, katerega hočemo svariti. V tem obziru je pisal sv. apostelj

Pavelj učencu Timoteju in ga podučil, da ga lepše ni mogel, rekoč: „Starejšega ne kregaj, temuč opominjaj ga kakor očeta, mlajše kakor brate; stare žene kakor matere, mlade kakor sestre v vsej čistosti“. (I. 5, 1, 2.) — Glejte in učite se iz tega, kako se morate tudi vi zadržati. — Otroci! če se primeri, da se vaši stariši slabo zadržijo ali vam kaj napačnega zapovejo, ne smete jih nikdar kregati ali jim hudo želeči, ampak lepo jih prositi: „Ljubi moj oče! jim morate reči, jes vas iz serca rad ubogam, kar mi rečete, in vas bom tudi vselej ubogal, samo tega, kar ste mi zdaj rekli, ne smem in ne morem storiti, ker to je greh in zoper božjo zapoved: prosim vas, nikar ne bodite za to hudi in mi odpustite.“ — Če bote tako s svojimi stariši ravnali, bodo vas gotovo tudi oni radi imeli in vam ne bodo nikoli veliko zamerili; zakaj lepa beseda najde povsod lep prostor, gerda in zoperna beseda pa le sovraštvo podpihuje.

Ali vsaka reč, pravijo, ima svoj čas; kakor ni dobro pšenico kedarkoli pleti, ravno tako ni vselej dobro grešnike svariti. Kedaj ali v katerem času moramo to storiti, vam bom povedal v

II. delu.

Sicer je vselej težko, svojega bližnjega svariti, ali ljubezen nam vse polajša. Večjidel nam grešnik za posvarjenje ne ve hvale, temuč še huduje in togoti se nad nami; ali zato, pravi sv. pismo, se nikar ne boj svojega bližnjega svariti, kedar v greh pade. Tvoje plačilo v nebeškem kraljestvu ne bo zgubljeno, če se boš poskusil za božjo čast in za zveličanje bližnjega. Vendar, kakor sem že rekel, o pravem in priložnem času ga moramo svariti.

Zato ni prav in ni priložen čas, če svojega bližnjega svarimo takrat, kedar je v najhujši jezi, kedar je njegova kri najbolj vroča in kedar se mu žolč najbolj kuha, ampak čakati moramo, dokler se mu kri ne ohladi in jeza ne vleže. — Kralj David se je s ptujo ženo pregrešil, in da bi svoj greh ložej zakril, dal je celo njenega moža umoriti, pa prerok Natan si ni upal ga ročno posvariti, ampak je čakal, da je nečistosti ogenj začel v njem ugaševati, potem še le je pred njega stopil, mu njegovo hudobijo očital in ga k poboljšanju pripravil. Sv. pismo nam pripoveduje o bogatincu, kateremu je bilo ime Nabal, kedar se je vpijanil, bilo je gorje vsem, kateri so bili blizu njega; nobeden mu ni bil všeč, vsakega je čertil. On pa je imel tudi ženo, ki je bila silno modra in pametna in je vse zamolčala, kedar je bil pijan, ali ko je trezen postal, ga je močno svarila, in tako je veliko nesreče od hiše odvernila. Učite se od nje tudi ve, kerščanske žene! da se z možmi, če so pijani, ne smete kregati in prepirati, ampak molčati in mu s pota iti, zakaj pijanec je brez pameti, kakor živinče v hlevu, in ne zastopi nič; še le drugo jutro, ko trezen postane, ga svarite, opominjajte

in prosite, da bi tako ne zapravljal, greha ne delal in svojih otrok ne pohujševal.

Tudi ni prav in navadno več škoduje, kakor pomaga, če se vi, ki svarite, sami od hude jeze tresete in ste vsi razkačeni; ker v jezi človek večjidel le kolne in gerde priimke daje, se roti in pridušuje, in gerde reči izgovarja, in tako nobenega ne poboljša, ampak vsakega razdraži ali pohujša.

Sv. pismo nam od egiptovskega Jožefa to le pripoveduje: On je svojim bratom pripovedal, kako se mu je senjalo, da so na polji snope vezali; snop, katerega je on naredil, je po koncu stal, tisti snopi pa, katere so bratje naredili, so se pred njegovim priklanjali in poniževali. Njegovi bratje so bili zavoljo tega silno hudi in so ga prav gerdo imeli; rekli so mu, naj molči in naj si ne domišljuje, da bi on kedaj bil gospod črez svoje brate. — Ali kaj so njihove gerde besede pomagale? Nič. — Jožef je ročno potem drugo senjo povedal. Senjalo se mi je, je rekel, da se je solnce, mesec in enajst zvezd pred menoj pripogibovalo in mene častilo. Ali na to so ga oče sami z lepa posvarili in so mu rekli, da ne sme več kaj takega govoriti, ker drugega nič, nego zdražbe in prepir dela. In molčal je potem in nikoli več takih reči pravil. Vidite, koliko pomaga lepo svarjenje, kedar se brez jeze in nevoščljivosti stori.

Najboljši čas, svojega bližnjega svariti, je takrat, kedar je voljen in pripravljen se poboljšati in se mu že začnejo oči odpirati. Postavim, da ima kdo izmed vas prijatelja, ki v gerdem znanju živi, in vi opazite, da se je s svojo vlačugo skregal in sperl ter nevoljen črez njo postal; takrat je čas opominjati ga in prositi, da bi se ne pustil več slepiti in da bi popolnoma raztergal svoje grešne zveze. Ali postavim, da imate sina, ki razuzdano živi in noče ubogati, naenkrat pa ga huda bolezen prime ter postane mehek; takrat je čas, da mu na serce govorite in ga na pravi pot pripravite. — Če pa vidite, da vaše svarjenje nič ne pomaga, ampak še več huđega stori, tedaj je boljše, da molčite in niti besede ne zinite. Tako postavim na polji ali v vinogradih, ker različni ljudje skupaj delate in kjer nekteri klafajo in gerdo govorijo, da sramožljiv človek od sramote ne ve, kam bi pogledal, navadno svarjenje nič ne pomaga, ampak potem še le huđše začnejo; zato je ondi najbolj molčati in tiho biti. Gospodar in gospodinja sta takrat dolžna svariti, vi pa, posebno mlajši, fantje in dekleta, delajte se, kakor bi ne slišali in zraven svoje serce imejte na Boga in na nauke pridigarjev in spovednikov obernjene; zakaj boljše je na vetru ogenj v miru pustiti, kakor va-nj berskati, da še večje iskre žene.

Zato zdaj prosim, posebno vas naprejpostavljene gospodarje in gospodinje, če imate med svojimi domačimi katerega mladenča ali deklico, katero je zapeljivost zmotila in na pot pogubljenja spravila, — o ne pustite jih, da bi se popolnoma zgubili, ampak

opominjajte, svarite in prosite jih, kolikor morete; jokajte se, ako vas ne poslušajo, in vpričo njih Boga na pomoč kličite, če vas nečejo ubogati; s časoma jih bote gotovo omehčili. — Pa tudi vi, fantje in dekleta! opominjajte eden drugega in se od greha odvracajte. Če imate brata ali sestro, ki slabo živi ter po dnevi ali po noči v slabe tovaršije zahaja, nikar ne molčite, ampak svarite jih, pa z lepa in iz ljubezni jih svarite. Če jih bote poboljšali in sprecbernili, o koliko veselja in plačila vas čaka! Jezus sam bo vaše plačilo; njega bote vživali in njegovo prelepo obličje bote gledali vekomaj. Amen.

Pridiga za praznik sv. rešnjega Telesa.

(Sv. rešnje Telo se mora pogostoma prejemati.)

„Kdor je moje meso, in pije moje kri,
ostane v meni in jes v njem.“
(Jan. 6, 57.)

V v o d.

Bog je bil v sredi paradiža vstvaril drevo, drevo življenja, katero je rodilo sad, ki bi perva dva človeka obvaroval pred smertjo, ko bi ne bila jedla sadu od drevesa spoznanja hudega in dobrega. Veliko mogočnejši in imenitnejši sad pa je Bog nam pripravil, sad, ki sicer ne obvaruje našega trupla časne smerti, pač pa našo dušo večne smerti ter nam podeli zastavo večnega življenja. In ta zlahtni sad nam je Bog zapustil v presvetem zakramentu rešnjega Telesa, katerega veseli spomin katolijska cerkev danes z velikim češčenjem in z veseljem petjem in slovesnimi procesijami praznuje; zraven pa tudi nas prav nadležno opominja, da bi mi ta presveti zakrament prav v pobožnosti svojega serca molili in večkrat v letu k angeljski mizi pristopali, kjer se nebeški kruh lomi v hrano našim dušam. Ali žalostno je in za našega božjega Zveličarja velika nečast, da se véasih dan za dnevom, teden za tednom nobeden ne najde, ki bi se za sv. obhajilo vredno pripravil in k mizi božji pristopil. Naj vam zato danes pokažem, da, kdor hoče prav kerščansko živeti, mora večkrat in pogostoma zakrament sv. rešnjega Telesa prejemati.

Preden pa vam to razlagati začnem, se pripraviti!

Raz l a g a.

Pridite vsi, vas kličem z Davidovimi besedami, pridite in poslušajte, da vam povem, kaj je naš Zveličar storil moji in vaši

duši. Njemu ni bilo zadosti, naročje svojega nebeškega Očeta zapustiti in nas zgubljeni ovčice tri in trideset let iskati, — iskati po hribih in dolinah, v mrazu in vročini, v žeji in lakoti; ni mu bilo zadosti, tolikanj britkosti na svoji duši preterpeti, da je ker vavi pot po njegovem obrazu tekel, in da je vsa njegova kri med neizrečenimi bolečinami kaplja za kapljo iz njegovih ran iztekla; ni mu bilo zadosti, vse naše hudobije na se vzeti, in zavoljo naših grehov tako ranjen biti, da od nog do glave ni bilo nič zdravega na njem, temuč še celo v živež se nam da, in hoče, da bi njegovo meso jedli in njegovo kri pili, ko pravi: „Kdor moje meso jé, in moja kri pije, ostane v meni in jes v njem.“ Zato pravi Tridentinski zbor, da je Jezus Kristus v tem sv. zakramentu vse bogastvo svoje neskončne ljubezni v naše naročje izsul, da njemu nič več ne ostane; in zato pravi sv. Avguštín, da, čeravno je Bog vsemogočen, vendar več ni mogel dati; čeravno je brez konca moder, vendar več ni vedel dati; in čeravno so neizmerni njegovi zakladi, vendar več ni imel dati.

In pri vsem tem nas še sam opominja in prosi rekoč: „Vsi, ki ste žalostni in z nadlogami obloženi, pridite k meni, jes vas bom potolažil.“ In vendar njegov glas malokdo posluša, nobeden noče pri njem tolažbe iskati in vsak le po svoji nespameti živeti želi.

Pomislite pa ljubi moji! ali zamorete vi brez jedi svoje življenje ohraniti? Ne; ampak čim težje delate, tim močnejša jed vam je potrebna. Ravno tako tudi duša svojo jed potrebuje in če na tej pomanjkanje terpi, mora v skušnjavah in nevarnostih tega sveta opešati ali pa vsaj silno oslabeti. In kakor nobena jed telesu ne tekne, če se večkrat ne vžije in je je treba večkrat k mizi vستي, če hočemo pri moči ostati, ravno tako in nič drugače se godi z našimi dušami. Kdor samo enkrat v letu ob velikonočnem času, ali pa le dvakrat zakrament sv. rešnjega Telesa prejme, tistega duša se večjidel v žalostnem stanu znajde in on je po poti pogubljenja že daleč prišel, ali če še to ne, je vendar v veliki nevarnosti, da bo pri prvi priložnosti v največe pregrehe zabredel.

Nikar se nad temi mojimi besedami ne čudite! Kaj ne, ko bi vi le enkrat ali dvakrat v tednu jedli, vaše truplo bi kmalu oslabelo, ne mogli bi težkih del opravljati in tudi svojega življenja bi ne mogli dolgo ohraniti; ravno tako in še manj morete čistost svojega serca ohraniti, skušnjave zapeljivega sveta premagati in se na potu večnega zveličanja obdržati, če tako redko svoje duše z angeljskim kruhom nasitite.

Tu pa spet ne smete misliti, da vas jes učim, da bi morali vsak teden ali vsakih štirinajst dni k sv. obhajilu iti; tega jes ne mislim, ampak samo to vam povem, kar mene naša sv. vera uči, da je namreč za vsakega kristjana potrebno, večkrat v letu, vsaj vsake kvatre enkrat vredno zakrament sv. pokore in sv. rešnjega Telesa prejeti.

Sv. Tridentinski zbor, kjer so se vsi škofje skupaj zbrali, nam to tako zapoveduje: „Mi opominjamo, prosimo in rotimo skoz usmiljenje božje in skoz milost našega Gospoda Jezusa Kristusa, da vsak, ki hoče ime kristjana vredno nositi, ima se večkrat spominjati na ljubezen našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je dal svojo dušo za zastavo našega zveličanja in svoje sveto meso nam za jed; to njegovo sveto meso imajo vsi verni kristjani s tako živo vero, s tako pobožnostjo in ponižnostjo moliti in častiti, da bodo vredni, ž njegovim svetim mesom se večkrat in pogostoma napasovati.“ Sveti očetje so namreč dobro vedeli, da kakor so v tem zakramentu vse gnade zapopadene, tako brez vživanja tega zakramenta ne more obstati nobena čednost, ne brumnost, ne svetost.

Nobeden pa naj ne misli, da bi se izgovarjal in rekel: „jes nisem vreden svojega Boga večkrat prejemati, zakaj jes sem grešen človek.“ Jes dobro vem, da nismo vredni ne ti, ne jes, in to tudi očitno spoznamo, preden se obhajamo; tudi angelj ali arhangelj ne more vreden biti, svojega Stvarnika prejeti, ker med stvarjo in sv. zakramenta celo večnost pripravljaj, in ko bi imel svetost sv. Janeza Kerstnika, vendar ne bi bil vreden, Boga v svoje serce sprejeti in tako ne bi smeli nikoli k angeljski mizi pristopiti.

Ali Bog, ki dobro ve, kako slabe stvari da smo; ki ve, da drugega nismo, kakor pest revne zemlje, ne zahteva od nas take priprave, kakoršne človek ne more doveršiti; naša priprava mora le po naši slabosti in milosti božji merjena biti, in Bog je zadovoljen, ako storimo, kar moremo, da se le smertnih in naglavnih grehov popolnoma očistimo.

Če pa tega ne storimo, nimamo zveličanja upati, zakaj on sam, ki je večna resnica, to izgovori rekoč: „Resnično, resnično vam povem, ako ne bote jedli mesa Sina človekovega, in pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi.“

O preljubi moji! kako bi vam jes vendar mogel prav pokazati, s kakošnim veseljem in s kakoršnimi sv. željami da so kristjani, naši nekdanji bratje in sestre, ob času preganjanja zakrament sv. rešnjega Telesa prejemali? Mislim, da vam to najležeje dopovem s to-le prigodbo. Ž več drugimi kristjani je tudi sv. mešnik Lucijan v ječi zdihoval, neusmiljeno po životu raztergan in na rokah in nogah vklenjen. Že več dni mu niso celo nič jesti dali, da se je še komaj mogel gibati in komaj sopsti. Približal se je praznik sv. treh kraljev in kristjani, ki so bili ž njim v ječi zaperti, so okoli njega stopili in s solzami v očeh ga nagovorili: Sv. Oče! ali ne bomo ta praznik sv. meše imeli in ne bomo mogli sv. rešnjega Telesa zavžiti? Lucijan zbere vso svojo moč, tolaži svoje ljube vjete brate in vklenjen začne daritev sv. meše povzdignivši svoje oči proti nebesom in iz dna svojega serca izdihnivši: „Večni Bog! vsega nam manjka, kar je sicer k sv. meši treba. Ni ga

oltarja tukaj, pa ti o Bog, poznaš naše siromaštvo in so ti poznana serca. Glej, moje naročje, moje ranjeno naročje naj ti bo oltar.“ Na to je vzel kruh in vino v svoje roke, ki so se mu od slabosti tresle, in ga derži na svojem okervavljenem naročji; okoli njega stojijo kristjani in od velike ljubezni do Jezusa se jim solze po bledeh licih vdirajo. Sv. mešnik Lucijan, v železje vklenjen, posveti kruh in vino in ga spremeni v Jezusovo živo telo in njegovo živo kri, ga najprej sam zavžije, potem pa tudi svoje ljube vkleknjene brate obhaja. S to nebeško jedjo so bili vsi razveseljeni, z duhovno močjo navdani in pripravljani za svojo sveto vero tudi umreti.

O predragi sad sv. rešnjega Telesa! O blaženi časi prvih kristjanov! Kam ste prišli? Pridite vendar še enkrat nazaj! Ah zastonj so moje želje, zastonj je moje klicanje, ker moj glas se sicer razlega po cerkvi in pride do vaših ušes, a v serce ne sega nobenemu. Ali naj že bo, kakorkoli hoče, opominjati in prositi vas noter do zadnjega zdihljeja, to je moja dolžnost, da ne bote na sodnji dan nobenega izgovora imeli. Opominjam vas tedaj še enkrat z besedami sv. Ambroža, ki pravi: „O človek! pogosto pristopaj k zakramentu sv. rešnjega Telesa in ti boš nasiten, ker to je pravi kruh; svojo žejo boš pogasil, ker to je pravi studenec; razsvetljen boš, ker to je prava luč; odpuščenje svojih grehov boš zadobil, ker to je daritev za te zaklana.“ Jes vam bom kakor juterna rosa, pravi Gospod skoz preroka Ozeja, in vi bote cveteli, kakor lilije. Amen.

Pridiga za II. pobinkoštno nedeljo.

(O ne vrednem sv. obhajilu.)

„Kdorkoli bo ne vredno jedel ta kruh ali pil kelih Gospodov, bode kriv telesa in kervi Gospodove.“ (I. Kor. 11, 26.)

V v o d.

Zakrament sv. rešnjega Telesa, katerega je Jezus Kristus pri zadnji večerji postavil, je med vsemi najsvetejši zakrament in tudi človeku najobilnejše milosti deli; pri tem zakramentu se namreč najbolj gotovo skušnjave premagajo, in žalostni tolažbo, revni pomoč in bolniki zdravje najdejo, tukaj se pravični razveseljujejo, dvomljivi vterdujejo in mlačni zopet oživljajo, — da kratko rečem: zakrament sv. rešnjega Telesa je studenec vseh milosti, zveličanje duše in telesa. Zatorej pravijo duhovni učениki, da v tistih krajih,

kjer še ljudje kaj na spoved in sv. obhajilo deržijo, še tudi prava vera ni ugasnila, bruunnost še ni zaspala in nedolžnost še ni umerla. Zavoljo tega me je tudi vselej jako veselilo, če sem kedaj ob nedeljah in praznikih videl, da vas je veliko k spovedi prišlo in se k sv. obhajilu pripravilo. Kdo pa tudi ne bi bil vesel, če le ima malo prave vere in Boga in svojega bližnjega le nekoliko ljubi? „Oh, sem si mislil, kako lepo in veselo je to!“ in zmiraj so bile moje goreče želje in moje ponižne prošnje, da bi le vsi vredno sv. obhajilo prejeli. Kar se mene tiče, sem si sicer vselej prizadeval, človeka prav spoznati, in jes bi rajši storil Bog ve kaj, kakor takega odvezal in k sv. obhajilu pustil, od katerega vem, da ni vreden; ali človek vendar zmiraj človek ostane in človeka je lahko goljufati. Vam sicer nič ne pomaga, če spovednika goljufate in mu lažnjive obljube delate; zakaj Bog ve in vidi vaše zvijače, in če potem k mizi božji pristopite brez priprave in brez svatovskega oblačila, vam je to le na škodo. Zapomnite si besede sv. Pavlja, ki pravi: „Kdorkoli bo nevredno jedel kruh ali pil kelih Gospodov, bode kriv telesa in kervi Gospodove“, in bo sam sebi pogubljenje na glavo nakopal. — Zato vam hočem v današnji pridigi pokazati, kako velik in strašen je greh nevrednega obhajila.

Ljubi moji! velika večerja je pripravljena in vsi ste povabljeni; zatorej pridite, pridite pa ne brez svatovskega oblačila, da ne bote zvezani in v večno temo verženi.

I. del.

Celi svet, kar ga ljubo solnce obseva, je poln ljubezni božje; kamur stopimo in kamur gremo, povsod nas božja roka vodi; na njivah in vinogradih, po hribih in dolinah, povsod se božji blagoslov vidi, vendar večje ljubezni, večje dobrote še ni nobeden videl, kakor je Telo in Kri našega Gospoda Jezusa Kristusa v presv. zakramentu rešnjega Telesa. Res, velike so dobrote, katere dan za dnevom od Boga zadobivamo in hvaležni mu moramo biti; vendar če jih s sv. rešnjim Telesom primerimo, rekel bi, da vse zginejo ali celo majhne postanejo; ker v podobi kruha je Bog, Jezus Kristus sam, z vsemi popolnostmi svoje božje in z vso lepoto človeške nature pričujoč — ravno tisti Bog, od katerega prerok pravi, „da se po oblakih vozi, in hodi na perutih vetrov, pred čigar jezo se zemlja trese in gore do dna gibljejo in kadijo, kedar se jih dotakne, in da ima ključe smerti in pekla v svojih rokah“. Ravno ta vsemogočni Bog se tako daleč poniža, da se nam v živež da, da v našem grešnem telesu prebivati hoče, nas k dobremu vnema in naše žalostno serce razveseljuje. In za vse to ne zahteva drugega, kakor to, da takrat, kedar ga prejmemo, nimamo na sebi nobenega greha in nobene hude navade.

Kdor pa se podstopi k sv. obhajilu priti, kedar je še v slabe

tovaršije zapleten ali še ima kak smerten greh nad seboj, tisti stori greh črez vse grehe, ki se imenuje božji rop in človeka v telesno in dušno nesrečo pripravi. — Velik je greh prešestovanja, ker človek svojo prisego prelomi in svojega bližnjega truplo oskrui; vendar večji še je greh nevrednega obhajila, ker grešnik najsvetejše truplo svojega nedolžnega Odrešenika omadežuje. — Zlo se je pregrešil Judež Iskarijot, ker je s svojim Gospodom, kakor z živino barantal in ga sovražnikom za 30 srebernikov prodal; ravno tako ali pa še bolj se pregreši tudi tisti, ki s smertnim grehom obložen k božji mizi pristopi in po nevrednem Telo Jezusa Kristusa zavžije. — Strašen greh so Judje storili, ker so svojega Boga na križ razpeli in umorili, ali še večji greh storijo tisti, kateri sv. obhajilo po nevrednem prejmejo in z nespokorjenim srcem vžijejo. — Sv. apostelj Pavelj sam to spričuje rekoč: „Ako kdo Mojzesovo postavo prelomi, mora na pričevanje dveh ali treh prič brez usmiljenja umreti. Pomislite, koliko bolj in hujšo kazen zasluži, kateri Sina božjega potepta in kri zaveze, po kateri je bil posvečen, za ognjušeno ima, in Duhu milosti nečast stori.“ (Hebr. 10, 28. 29.) In pomislite, ljubi kristjani sami, kaj se vam zdi od takega hudodelnika, kateri bi sv. rešnje Telo v gerdo lužo vergel in po njem teptal? Gotovo bi se čudili, da z jasnega va-nj strela ne udari in da za naglo smertjo ne umerje, ker je tako derzen; pa glejte, ravno tako hudoben je kristjan, kateri Jezusa z omadeževanim srcem prejme in njegovemu presvetemu Telesu nečast stori.

In vendar ni nikoli manjkalo in še zdaj ne manjka takih kristjanov, kateri brez pravega izpraševanja svoje vesti k božji mizi pristopijo. „Komaj pridejo od oltarjev hudičevih, pravi sv. škof Ciprijan, in njih roke še smerdijo od gerdih del, katera so doprinašali, in že gredó k sv. obhajilu. Njih ostudnost in njih pijanost jim še iz gerla smerdi, gerde in klafarske besede še med zobmi prežvekujejo, pa se že vzdignejo nad Telo Gospodovo, čeravno jim sv. pismo pravi: Le kdor je čist, sme jesti, kdor pa je ognjusen, naj pogine; čeravno jim sv. apostelj Pavelj spričuje in pravi, da ne morete piti keliha Gospodovega in kelika hudičevega“. Za vse to nič ne porajtajo in preden za svoje grehe zadosti storijo, preden se poboljšajo, pristopijo k sv. obhajilu. Oni se na milost božjo zanašajo, pa ne pomislijo, da, kakor je Bog usmiljen, ravno tako je tudi pravičen, in kakor k večerji vabi, ravno tako tudi tisega, ki ni vredno pripravljen, na rokah in nogah zvezanega iz družbe svetnikov verže. Bog je pripravil nebesa, ali pripravil je tudi pekel; pripravil veselje, ali pripravil je tudi večne muke, posebno še za tiste, kateri po nevrednem njegovu telu vživajo. — Zatorej dobro premislite, ki k sv. obhajilu greste, ali ste prav pripravljene ali ne, ker boljše je, nikoli Kristusovega telesa pokusiti, kakor ga po nevrednem vživati. In da se bote še bolj prepričali, kako velik greh je to, poslušajte me, kar vam bom povedal v

II. delu.

Nevredna obhajila je Bog vselej grozovito kaznoval in sv. pismo nam mnogo žalostnih izgledov pove. Že sv. Pavelj je Korintskim kristjanom bil pisal, in v tem listu jim je rekel: „Kdor nevredno je in pije Telo in Kri Gospodovo, ta sam sebi sodbo je in pije. In zavoljo tega, zavoljo vaših nevrednih obhajil je med vami toliko slabih in bolnih in jih veliko pomerje.“ — Kdo ne ve, koliko slabih in bolnih je tudi med nami, koliko jih oboža in nesrečno pomerje, morebiti ravno zavoljo svojih nevrednih obhajil? — V tretjih bukvah Mojzesovih beremo od neke prešestnice, da je vodo pila, ki se je v njenem želodcu v tak strup spremenila, da jej je vse oserčje raztergala in da je v neznanih bolečinah morala umreti; kako čudno je tedaj, da se Kri Sina božjega v nečistnikih ne spremeni v ravno tak strup in da grešnik ne umerje precej precej pred oltarjem, pred katerim je tolik greh doprinesel! — Škrinja zaveze ni hotela zraven Dagona stati, temuč na tla ga je vergla in na drobne kosce razdrobila; oh kako čudno pa je, da Jezus Kristus, ki je prava škrinja zaveze, v grešnem truplu prebiva, in vendar svoje vsemogočnosti ne pokaže, in pregrešnega trupla, v katerem se znajde, ne razdrobi v prah in pepel? — Nekdaj je s tempeljna ogenj švigal in je vse tiste derzne ljudi požgal, ki so nesvet ogenj pred Gospoda prinesli; ali bi ne imel tudi na naših oltarjih, na katerih kralj vse časti in veličastva prebiva, ogenj švigati in grešnike požgati, ki se podstopijo njegovo presveto Telo po nevrednem prejeti! — Ko bi se bil kdo hriba Sinai dotaknil, ko je Bog Izraelcem zapovedi dajal, ročno bi ga bila strela pobila in nagloma bi bil smert storil; ali bi se tedaj bilo čuditi, ko bi tudi dandanes Bog z oltarja strele pošiljal ter tiste kaznoval, ki mu toliko nečast delajo in ga po vrednosti ne spoštujejo.

Vstraši se tedaj vendar enkrat malopridni kristjan! ki le iz navade in po nevrednem k sv. obhajilu hodiš, ki si od ene spovedi do druge vedno enak, kakoršen lani, takošen letos, ki nič ne maraš, naj te spovednik opominja, svari, prosi, prepričuje, kakor hoče, ti vendar zmirom ostaneš stari lakomnik, stari sovražnik, stari pijanec ali stari nečistnik; ti ne maraš pred sodbo božjo nobenega usmiljenja pričakovati, ker črez te še sodbe ne bo treba. Drugim grešnikom se bodo odperle tiste grozne bukve, v katerih so njih hudobna dela zapisana; tvoja obsodba pa bo kri Jezusa Kristusa, tedaj za te ne bo treba ne sodnika ne priče. Pri pogledu svoje lastne tolikokrat zaničevane kervi se bo vnela vsa jeza tvojega takrat tako strašnega Zveličarja in na njegovo povelje se bo pekel odperl in, kakor bi mignil, boš ležal v sredi peklenskega ognja. — Bog me varuj, da bi te jes zastonj strašil, Bog pa me tudi varuj, da bi se jes kateremu prilizoval ali mu zakrival nevar-

nost, v kateri se znajde. Če ne veruješ tega, bode se ti zgodilo, kar se je že tolikim zgodilo; ker nevredna obhajila prejemaš, boš tudi na smertni postelji nevredno obhajilo prejel ter brez milosti pogubljen.

Ti si zdaj morebiti v svojem srcu misliš: „Če je pa tako, da je nevredno sv. obhajilo tak neznanski greh, zato pa rajši ne grem k sv. obhajilu, da se v toliko nevarnost ne podam.“ — Ali ljubi moj! tu ni nobenega izbiranja. Če ne greš, boš pogubljen, in če po nevredno greš, boš tudi pogubljen; tedaj moraš iti in vredno sv. obhajilo prejeti, pa boš zveličan. K temu pa je treba, da zapustiš svoje hudobije, da raztergaš svoje slabo znanje in imaš resnično voljo, prav iz serca se poglobljati, in če tedaj s ponižnim srcem pristopiš k mizi Gospodovi, te ne bo zavergel. — Posebno pa se ve, ljube duše! ki imate lepo navado, bolj pogostoma k sv. obhajilu hoditi, nikar ne vstrašite nad mojimi besedami in nikar ne obupajte, ampak bodite stanovitne v dobrem in hodite tudi v prihodnje pogostoma k mizi Gospodovi. — Bati se morajo mojih besed le tisti, ki samo iz navade enkrat ali dvakrat v letu k spovedi grejo in še takrat le prisiljeni in z nevoljnim srcem; ki imajo že veliko let grešne zveze in prepovedano znanje, pa vendar k spovedi in k sv. obhajilu hodijo. Tem rečem na ves glas, da me lahko zastopijo: Boljše je nikoli k sv. obhajilu iti, kakor po nevrednem, in boljše je umreti brez spovedi in sv. obhajila, kakor po nevrednem obhajani biti.

In zdaj, kakor jes menim, vendar lahko spoznate, da se morate najprej poglobljati, svoje grešne poti zapustiti in se s pokoro z Bogom spraviti, potem še le smete z lahko vestjo k sv. obhajilu pristopiti. Kakor nekdanj sv. papež Leon, tako vas tudi jes vse opominjam in prosim: Poslušajte vsi narodi in zastopite vsi prebivalci zemlje, zakaj mesto Kristusa smo poslani, mesto Kristusa opominjamo, spravite se z Bogom in delajte pokoro. V Kristusovem imenu vas tedaj prosimo, objokujte svoje grehe in omijte jih s svojimi solzami, potem pa pojdite k mizi Gospodovi in naši bote milost v življenju in v smrti. Amen.

Pridiga za III. pobinkoštno nedeljo.

(Od ošabne in nečimerne obleke.)

„In farizeji in pismarji so goderjali, rekoč: Ta grešnike sprejema in je z njimi.“
(Luk. 15, 2.)

V v o d.

Judovskih farizejev in pismarjev največja pregreha je bila prevzetnost ali napub. Njim ni bil nihče po volji, nihče zadosti pošten in pravičen; vsakega so slabo sodili, vsakega čertili in preganjali. Njim se je zdelo, da so oni sami dobri, oni sami brez greha in brez madeža, drug pa nobeden ne; in kdor ni bil tak, kakor oni, o tem so mislili, da ni vreden, da ga zemlja nosi, in ž njim govoriti ali ga lepo pogledati so za velik greh držali. Zato so tudi Jezusa, ki je sveto živel, kakor ne noben angelj, vedno gerdo gledali in ga niso mogli terpeti; da se je večjidel s kmeti in ribiči pečal, tega mu niso mogli pozabiti; in da je celo v hiše colnarjev hodil, ž njimi jedel in se pogovarjal, to so mu silno zamerili in očitali, kolikorkrat so priložnost dobili. — Glejte, ljubeznjivi moji! tako prevzetnost človeka popači in mu vse možgane zmeša, in skoraj bi rekel, da ni pregrehe, iz katere bi toliko drugih grehov izviralo, kakor iz napuha ali prevzetnosti. Ta pregreha pa se tudi med nami vidi in očitno kaže v samskem in zakonskem stanu, pri mladih in pri starih. Koliko krega se vidi po soseskah in koliko prepira se sliši po hišah? Koliko opravljanja se stori zoper bližnjega in koliko krivih sodb? Kako malo ubogajo otroci svoje stariše, posli svoje gospodarje in kerščanske ovčice svoje duhovne pastirje? Vse to priča, da je med nami veliko prevzetnosti, prave in tihe ponižnosti pa malo. Vendar nikjer prevzetnost tako zlo v oči ne stopi, kakor na obleki; tukaj se vidi ošabnost in celo z rokami se lahko prime. Zato vam hočem danes nekatere besede povedati od nečimernosti v obleki in od ošabnega obnašanja života, in bote slišali v I. delu: kako grešno in hudobno je, svoje truplo nečimerno in ošabno oblačiti, in v II. delu: koliko nesreče večjidel iz tega pride.

Jes vam nočem krivice delati, torej ne govorim o vseh, ker vidim med vami žene in dekleta, ki se prav ponižno nosijo in pošteno zaderžijo, ter zavoljo svoje obleke ne zaslužijo krega, ampak pohvalo; vendar pastir včasih zapusti, pravi sv. evangelje, devet in devedeset ovec in gre zgubljeno iskat. Da so tudi med vami zgubljene ovčice, ki se prav nečimerno nosijo, pač ne bo nihče tajil,

in od teh bom govoril. Poslušajte pa me vsi z voljnim in dobrim srcem, da bodo moje besede vsem koristile!

I. del.

Ženski spol ima že od natore večje veselje do lepega oblačila, kakor moški, zato vidimo že majhne po pet ali šest let stara dekleta, da se rade umivajo, lase češejo in nad vsako pisano cunjjo veliko veselje kažejo. To je zmiraj bilo in bo zmiraj in kdo bi to zameril ali za greh deržal? Tudi jes rečem: ženske se morajo lepo in pošteno nositi, lepo po svojem stanu in po svoji starosti, morajo umivati svoj život in prati svojo obleko, da so vedno čednega obraza in čednih rok in da v praznik in delavnik preveč raztergane okoli ne hodijo. Kakor se nam umazana posoda ne dopade, tako tudi umazane ženske niso ljudem, ne Bogu ljube; v nečistem truplu, pravijo, prebiva tudi nečista duša. Ali vsaka reč ima svojo mero, in kar je preveč, je preveč in ni nikoli brez greha.

Nekdaj so ženske večjidel le iz domačega platna krila nosile in skoro vso obleko so si same napredle; taka obleka jih je najdalj terpela, najmanj stala in v njej so bile, bi rekel, vse poštene dekleta in zveste žene. Zdaj pa se jih že veliko tako oblači, kakor zlahtne, imenitne gospe, ki imajo grajščine in obilno premoženja, in vendar je pri dekletih najti malo nedolžnosti in pri zakonskih ženah le malo zvestobe. Res je sicer, da so se časi spremenili in v njih tudi mi; zavoljo tega vam tudi nihče ne reče žale besede, če se nekoliko lepše oblačite, kakor v poprejšnjih časih, in nihče še vam ni povedal, da ne bi smele rudečih, rumenih ali drugače barvanih kril nositi; slobodno jih imate, če hočete, saj poštenim dušam vsaka obleka lepo stoji: vendar kateri pameten človek se vam ne bi smejal in zraven tudi jezil, ko vidi, da vam že nobena obleka ne dopade, če ni vsa všlingana, vsa prešita in obšita z žnorami in franžami, in Bog ve, kaj vse hočete imeti. Kdo bi ne bil nevoljen, ko vidi, da se vam nobena ruta, nobena peča ne zdi lepa, če ni tenka kot pajčevina, in luknjičasta kot mreža? To je neumnost, ki vam veliko denarja vzame in kaže, da ste silno otročje, zraven pa še hudobne. Jes ne rečem toliko, če si nekatere, ki ste bolj bogate in premožnih starišev, nekoliko lepšo obleko omislite; ali to je vendar preveč, da se ravno tiste, ki pod milim solncem drugega nimajo, kar na sebi nosijo, dostikrat najbolj pačijo in prav kakor šeme napravljene hodijo. Nekatere dekletke imajo jopiče in krila, ki jih več stanejo, kakor celo leto zaslužijo, in nobena ruta jim ne dopade, če ni engliš, in nobeden predpert, če ni tako drag, kakor žamet. In že celo tu v tergu, kako se vendar nekatere nosijo! Moj Bog! ko bi vas ne poznal, ko bi ne vedel, da ste v revnih, slabih bajtah doma, mislil bi, da ste Bog ve kako bogate in bote morebiti več tisuč kron dote imele. Večjidel tudi tiste, ki

ste bolj premožne, vse preveč nečimernost ljubite ter obleko nosite, ki je zoper vaš stan in vam je na časno in večno škodo. — Zares, velika nesreča je ogenj, — lansko leto smo si ga skusili in sv. Florijan nas naj varuje pred njim — ali vse večja nesreča je prevzetnost, če se človeka loti; ona mu ne poje samo premoženja, ampak zapravi mu tudi nedolžnost in dušo in ga v peklenški ogenj pogrezne. — Vse svoje truplo res lepo kinčate: že od daleč diši mazilo, s katerim svoje lase mažete in svoj obraz in svoje roke umivate, imate na solncu lepe senčnike, da bi ostale bele in vas ne bi solnce opeklo, o ko bi le na pol toliko skerbi imele za svojo dušo, da bi bela ostala, in za oblačilo svoje nedolžnosti, da bi se ne raztergalo, vse drugače bi bilo med vami. Ali kaj! saj ljudje drug drugemu pravijo, da so nektere med vami, ki si same tako ošabnega oblačila ne kupujete, in tudi stariši vam ga ne pripravljajo, ampak malovredni priliznjenci in zapeljivci vam ga omišljujejo. Sramota črez vsako dekle, ki se tako daleč spozabi, da od zapeljivega moštva darove in oblačila jemlje in ceno prodanega devištva očitno na svojem životu nosi; pa tudi gerdo in sramota je za očeta in mater, ki sta tako slepa, da svojim hčeram vse privolita in jo sama zapeljivosti v roke dasta.

Vem sicer, da moje besede ne bodo nič izdale, ker jih nočete radi slišati, in če vam kaj ostrejše povem, se vam precej zamerim ter pravite, da družega ne znam, nego kregati se in zmerjati. Zato naj bo, jes se nad vami ne bom hudoval in vam oči odpiral, s katerimi nalašč mežite; bo vam jih že nesreča ali božja roka odperla, ali prej ali slej, tega vam pač ne vem povedati; samo to vam vem povedati, da prevzetneže Bog sovraži in da je nališpana ženska gnjusoba v njegovih očeh. Toda več od tega bom govoril v

II. delu.

Koliko hudega in koliko nesreče pride iz napuha in prevzetnosti, vam ne bi mogel dopovedati, ko bi tudi priložnost imel več ur zaporedoma govoriti. Sv. Janez Krizostom, ki je bil med vsemi cerkvenimi učeniki najboljši pridigar, je šestkrat o napuhu pridigoval, samo zato ker so ženske v tistem času silno drage in ošabne šolne nosile; koliko bi tedaj še le jes vam povedati imel, ki v vseh svojih oblačilih toliko nečimernosti kažete? Jes nočem nič v misli vzeti, koliko hiš oboža, kolikokrat hčere svojim starišem, žene svojim možem, dekle svojim gospodarjem žito in denarje kradejo in ga na prevzetnost obernejo! Tudi ni moj namen, vam razkladati, kako se takim prevzetnicam večjidel na starost godi in kaj vse morajo slišati; samo na nevarnost vaše duše vas hočem ob kratkem spomniti.

Ko bi vas jes vprašal, zakaj se ošabno in nečimerno oblačite, ne bi vedele kaj reči, in če prav veste, ne bi hotele povedati. Zato

bom pa jes povedal. Nekateri se ošabno oblačite, ker druge tako vidite. Če drugo šemo vidite, da v krezelcih vsa razšopirjena svoj vrat steguje, svojo glavo visoko nosi in nove mode obleko na sebi ima, ročno jo morate tudi vi imeti, in ne jenjate poprej, dokler je nimate. Ali pa je to pametno? Koliko žen in koliko deklet vidite, ki se ponizno nosijo, in vi vendar rajši tiste trape posnemate, od katerih Jezus sam pravi, da so neumne, ker jim je več za obleko, kakor za dušo. In če one v pekel gredó, ali bote tudi ve za njimi šle?

Še več pa je takih, ki se lepoticijo in si ošabno obleko omišljjujejo zato, da bi s svojo ošabno obleko drugi spol v oči pikale in s svojimi pisanimi capami katerega oslepile. Te se meni zdijo, kakor staro preležano blago, katerega kupec hvali in hvali, in se ga vendar nobeden prav prijete noče. Dobro blago se samo hvali, in nedolžnost ni nikoli lepša, kakor takrat, kedar se v ponižni obleki prikaže. — Rože, klinčki, vijolice in druge cvetlice so same na sebi lepe, vsakemu se dopadejo in nikomur ne pride na misel, da bi jih z drugo barvo namalal, z žido ovijal in lepše delal. Ravno tako tudi ve dekleta, ki ste lepega obraza in verle postave, zahvalite zato Boga in nikar ne prevzetujete; nosite se pošteno, kakor se kerščanskim devicam spodobi, ne pa spačeno, kakor dandanes dosti malopridnih žensk vidite. Katera je lepega lica, ne potrebuje svilnate obleke, ne šumečih trakov, ker posvetneži še tako preveč radi za njo postopajo in se jih težko obvaruje; katera pa lepote od Boga ni dobila, je tudi od štacunarja ne bo kupila. — Ako bi rade v zakon prišle, vam gotovo ne bo odšel, če vam ga je Bog odložil; če vam pa Bog zakona ni odmenil, ga tudi s svojo ošabnostjo ne bote vlovile, saj tudi razuzdanci, ki mislijo v zakon stopiti, ne marajo za svoje poprejšnje tovaršice, ampak iščejo le nedolžne dekleta.

Ako se tedaj hočete omožiti ali ne, na vsak način si morate prizadevati, da bote za svojo nedolžnost večjo skerb imele, kakor za svoje oblačilo, in za svojo dušo večjo, kakor za svoje truplo; zakaj čista duša in deviško serce ima pred Bogom in pred vsemi pravičnimi ljudmi največo vrednost. Jezus, čisti ženin vseh čistih devic, ne gleda na vaše roke, ali so z dvema ali štirimi perstani okovane, ne na vaše ušesa, če sreberni ali zlati uhani na njih visijo, ampak on na vašo serca gleda. Le lepega in nedolžnega serca ostanite in gotovo bote vsakemu poštenemu človeku dopadle; če pa bote gerdo in oskrunjeno serce imele, bodo le zapeljivci za vami lazili, ne zato da bi vas v srečai zakon vzeli, ampak le zato, da bi vas v nesrečo in sramoto tukaj in na unem svetu pripravili.

Ve sicer zdaj mislite, da preostro govorim in da vam nobenega veselja ne privoščim; menda tudi ne verujete, da bi prevzetnost ali ošabnost bila tolika pregreha. Če mi ne verujete, vam ne morem pomagati, samo to še rečem: kakor ptice po perji spoznamo, kaže

sorte da so, tako spoznamo človeka po obleki, s katero se oblači; in kdor je le nekoliko znajden, lahko iz vaše obleke tudi vaše misli in želje ugane. — Mene najbolj v sercu zbode, kedar vidim celo matere, ki so tako nore, da svoje hčere z ošabno obleko silijo. Take matere svarim pred tem, da se jim ne bo zgodilo, kakor bom zdaj povedal. Sv. devica Evstahija je od svojih mladih nog zmiraj ponižno oblečena hodila; pa njena teta jo zavoľjo tega ni mogla gledati in jo je večkrat opominjala, naj se bolj prešerno oblači. Ali pametna deklica ni nikoli na njene besede porajtala ter se je nosila, kakor poprej. Na to pa se je enkrat njena teta razserdila, in dekli zapovedala rekoč: Pojdi k njej, raztergaj jej njene cunje z života in jo nališpaj, kakor se takim dekletom spodobi. Ali kaj se zgodi? Po noči se je teti v spanji angelj prikazal, jej z roko žugal in rekel: „Ti si se prederznila s svojimi nesramnimi rokami deviške glave lotiti, zato se ti bodo tvoje roke posušile in v petih mescih te v grob ponesó.“ In kakor je angelj govoril, tako se je tudi zgodilo; bojte se tedaj, ve posvetne matere, da se vam kaj enakega ne zgodi.

Ve pa, ljube kerščanske dekleta! ki še niste svoje sramožljivosti zgubile, povejte mi, kaj si bote rajši izbrale: oblačilo nedolžnosti, katerega ste pri sv. kerstu prejele, ali pa oblačilo ošabnosti, katerega vam zapeljivi svet ponuja? O, jes dobro vem, da je nekaterim izmed vas nedolžnost črez vse draga in veliko ljubša, kakor ošabnost; ostanite take in služite v ponižnosti nebeškemu kralju, dokler ne pride na ženitovanje ter vas popelje v nebeško kraljestvo. Amen.

Slovstvene reči.

Zgodovina slovenskega slovstva, spisal in založil Julij pl. Kleinmayr v Kopru; natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu, 1881 se imenuje šoli in domu ter sploh zavedajočim se Slovincem namenjena knjiga, ktera se je ravnokar donatisnila. Obseg na 226 straneh je: I. O jeziku in delitvi po narečjih, II. razdelitev slovstvene zgodovine, III. temelj slovanski vedi, IV. o azbuki, V. staroslovenščina, VI. slovstvo slovensko in sicer A. Staroslovensko slovstvo: 1. Brizinski spominki, 2. glagoliško slovstvo, 3. cirilsko slovstvo, 4. slovenščina pred Trubarjem. B. Novoslovensko slovstvo, od strani 45 do 226. Knjiga se dobi pod naslovom: Julij pl. Kleinmayr, c. k. profesor, Capodistria proti poštni nakaznici (Postanweisung) franko à 1 gld. 20 kr. — Ako kdo več iztisov naroči (vsaj deset) se zniža cena, posebno gg. učiteljem, dijakom srednjih šol in učiteljskim pripravnikom po 1. gl. Naroči se lahko tudi z zneskom vred pri tiskarnici družbe sv. Mohora v Celovcu. Na naročbo dela, ki je zahtevalo mnogo truda in veliko stroškov, uljudno vabi spisovatelj.

10. den majnika 1881.

Ta dan je imeniten in vesel za celo Avstrijo! 10. dne majnika opoldne je bila poroka presvitlega našega cesareviča Rudolfa in presvitle belgiške princesinje Štefanije.

Že skoraj celi teden so vse dežele in vsi narodi mnogojezične države se pripravljali in si prizadevali, naj bi javno in jasno dokazali svoja prava in resnična čutila, kako so serčno udani in neomajano zvesti presvitli cesarski hiši avstrijanski.

Deputacije iz vseh dežel in vseh večih mest so se podale na Dunaj, čestitat in se priklanjat presvitlemu ženinu in ljubeznjivi nevesti.

Njegova eminencija kardinal in knezoškof Praški, Friderik Schwarzenberg, je poročal in blagoslov božji prosil nad ta sv. zakon.

Ja! naj iz nebes rosi obilno blagoslov božji na presvitlega cesareviča Rudolfa in njegovo presvitlo soprogo Štefanijo, na celo preslavno cesarsko hišo in rodovino in na vse dežele in narode cesarstva našega! Slava! Živio!

RVDOLPHVS
CVM STEPHANIA
NVBENTE CONJVNCTVS.

RVDOLPHO,
ARCHIDVCI AVSTRIAE,
STEPHANIAE DVCISSAE,
VOTA PIA!

Novi knezoškof Kerški.

ECCLESIA GVRCENSIS Vpra PetrVM FVnData VI
InsIstIt. P. M. Peringer.

Presvitli cesar so z najvišim odlokom 30. marca 1881 stolnega korarja in zdajnega kapiteljskega vikarja, preč. gospoda Funder Petra, imenovati blagovolili za knezoškofa Kerške škofije. Posvečevanje bode v Solnemgradu.

DIV VIVat CeLsIssIMVs prInCeps epIsCopVs!
P. M. Peringer.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Vavra Jan. je dobil faro sv. Miklavža v Belace; č. g. Wieser Jan. je prišel za spovednika čč. Elizabetine v Celovcu. Za provizorje pridejo čč. gg. Globočnik Jan. v Pontablo, Boštijančič Jan. v Rajbl, Veršek Luka v Medgorje in Lutman Mat. v Malocirkno. Č. g. Witzman Ign. pride za pomočnika v Sovodje, in Leder Jan. v Zgorujo Belo. — Umerl je č. g. žup. Ring Franc. R. I. P.

Lavantinska škofija. Čč. gg. Krušic Jak. je dobil faro v Polzeli, č. g. Pajmon Anton faro Novoštifto pri Gornj. gr. in č. g. Lempl Jak. faro Pišeče. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Hrastl Fr. v Pišeče, Šmid Mil. k sv. Urbanu pri Pt., Bohanec Ivan k sv. Mariji Snežni, Dr. Suhač Anton v Maribor za II. stolnega kaplana, Napast Martin k Veliki nedelji, Jurkovič Mart. v Ljutomer, Nedeljko Ivan k sv. Martinu pri Wurmbergu, Jurčič Jožef v Žavec, Ducman Šimon k sv. Martinu na Paki, Purgaj Juri v Laporje, Osenjak Mart. k sv. Ani v sl. g. in Cvetko Jan. k sv. Jederti pri Laškem.

Iz Pariza pregnani trapisti so iskali pred nekim časom po celjski okolici primernega selišča. Sliši se zdaj, da so od barona Esebecka kupili Rajhenburško grajščino in se njihova družina, obstoječa iz 80 mož, že v kratkem tamkej naseli.

Ljubljanska škofija. Č. g. Svetina Janez, doktorand filozofije, je postal prvi prefekt v Alojznici; č. g. Končnik Martin, administrator v Javorji nad Šmartinom pri Litiji, in č. g. Rožič Alojzij kaplan v Kamniku postal kaplan v Cerkljah. — G. Sušnik Jak. prišel je iz reda Karmelitov spet nazaj v Ljubljano. Č. g. Pečar J. kurat gre v pokoj, in č. g. Anžur Ant. župnik je umerl. R. I. P.!

KRES.

Leposloven in znanstven list,

5. Številka, katera je izišla 1. majnika obsega:

1. Pomladanski vetrovi (Dalje). — 2. Detetu (pesen). — 3. Planšarica in pastir. — 4. Beseda o našem ženstvu. — 5. Narodno blago. — 6. Pravljica o Oedipu v slovanskej obleki. — 7. Dr. Ljudevit Gaj in ilirska ideja (Dalje). — 8. O potresu in njegovem uzroku (Dalje). — 9. Spektralna analiza kot pripomoček v astronomiji (Konec). — 10. Stolica slovenskega jezika na graškem liceji. — 11. Zgodovinske čertice o nekdanji provinciji: Windischgraz (Dalje). — 12. Torklja. — 13. Pregovori. — 14. Drobnosti.

Naročnina -- za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. — se naj pošilja na založništvo in opravništvo Kresovo, to je tiskarnici družbe sv. Mohora